

2. Sociální vývoj

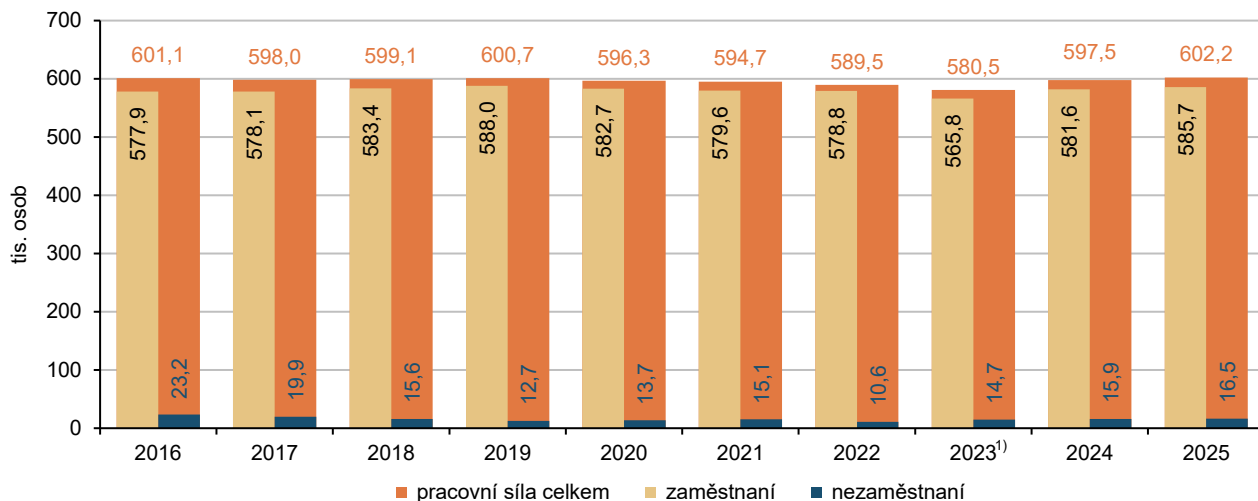
Většina statistik v této oblasti se v době vzniku současných krajů buď nesledovala, nebo se postupně vyvíjela, což vzhledem ke změně metodik umožňuje alespoň nějaké srovnání jen v omezené míře ukazatelů. Lze zmínit, že počet neumístěných uchazečů o zaměstnání v kraji poklesl z 54,0 tis. na 44,4 tis. v roce 2025. Počet studentů vysokých škol se zvýšil takřka o polovinu – zatímco na počátku milénia v kraji studovalo 46,0 tis. studentů, v roce 2025 již 68,2 tis. Taktéž počet lékařů vzrostl ze 4,1 lékaře na tisíc obyvatel kraje na hodnotu 5,3 (v roce 2024). Celkový počet příjemců důchodů vzrostl o desetinu na 323,7 tis. Počet knihoven klesl z 654 na 596 (v roce 2024), snížil se taktéž počet registrovaných čtenářů – ve zmíněném období klesl o 16,3 %. Od roku 2000 výrazně klesla celková registrovaná kriminalita z 32,2 na 14,4 trestných činů na tisíc obyvatel kraje v roce 2025 (tj. počet trestných činů klesl za toto období na polovinu). Téměř o tři čtvrtiny se snížil počet dopravních nehod, počet usmrčených při nich byl v roce 2025 na třetině počtu z počátku tisíciletí.

Zaměstnanost, ekonomická aktivita

Zdrojem údajů o ekonomické aktivitě obyvatelstva je výběrové šetření pracovních sil.

Z výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) jsou získávány údaje o pracovní síle, míře ekonomické aktivity, míře zaměstnanosti či nezaměstnanosti. Od roku 2023 jsou data zpracovávána podle nové metodiky vážení¹. V časové řadě jsou údaje do roku 2022 (v původní metodice) srovnatelné v celé šíři. Obyvatelstvo ve věku 15 let a více tvoří pracovní sílu (zaměstnaní a nezaměstnaní) a mimo pracovní sílu. Účastníci trhu práce vytváří možný lidský potenciál – pracovní sílu. Využitou pracovní silou jsou zaměstnaní v národním hospodářství, druhou část pracovní síly tvoří nezaměstnaní. Skupinu obyvatel mimo pracovní sílu tvoří v základním dělení důchodci, žáci a studenti a osoby pečující o rodinu. Při posuzování výsledků VŠPS je třeba mít na zřeteli, že se jedná o výběrové šetření, výsledné údaje jsou reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou, především na úrovni regionů.

Graf 2.1 Pracovní síla v Jihomoravském kraji



¹⁾ data od roku 2023 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Pracovní sílu v kraji tvoří více než 602 tisíc osob, meziročně se velikost pracovní síly zvýšila

V roce 2025 žilo podle výsledků VŠPS v Jihomoravském kraji 995,8 tis. obyvatel starších 15 let. Pracovní sílu tvořilo 602,2 tis. osob (321,5 tis. mužů a 280,6 tis. žen). V členění podle ekonomického postavení pracovní sílu tvořilo 585,7 tis. zaměstnaných

¹ Odečteny osoby bydlící mimo soukromé domácnosti, např. v nápravných zařízeních, ústavech sociální péče, domovech pro seniory a zároveň jsou započtení váleční uprchlíci z Ukrajiny.

u zaměstnaných
i nezaměstnaných.

a 16,5 tis. nezaměstnaných. Meziročně velikost pracovní síly vzrostla o 4,7 tis. osob (počet zaměstnaných vzrostl o 4,1 tis. osob, počet nezaměstnaných vzrostl o 0,6 tis. osob).

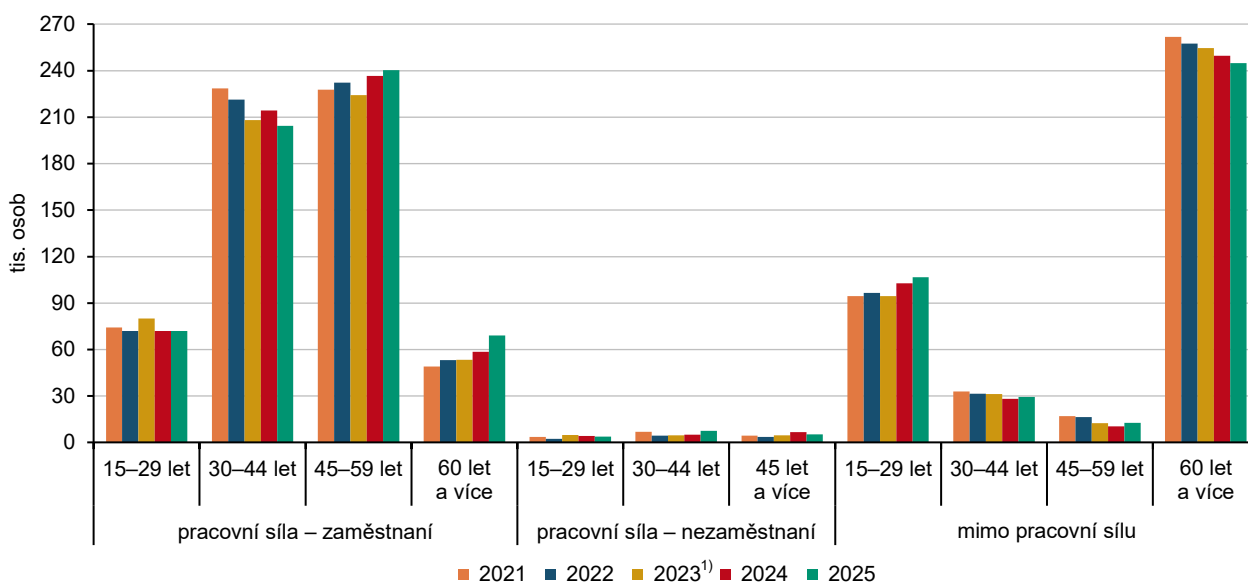
Na pracovní síle se skupina
obyvatel ve věku 60 let
a více podílela jednou
desetinou.

Meziroční nárůst pracovní síly byl zaznamenán ve věkových skupinách 45 až 59 let a 60 let a více, zatímco ve věkových skupinách 15 až 29 let a 30 až 44 let došlo k poklesu. Podíl 60letých a starších na pracovní síle se zvýšil z 10,0 % v roce 2024 na 10,4 % v roce 2025. V této věkové skupině se projevil vliv legislativních změn souvisejících s úpravami věku odchodu do starobního důchodu.

Více než čtvrtina obyvatel
mimo pracovní sílu tvoří
osoby ve věku 15 až 29 let.

Vedle pracovní síly, která se účastní trhu práce, tvoří významnou část obyvatelstva skupina osob mimo pracovní sílu. V roce 2025 bylo v Jihomoravském kraji 393,6 tis. neaktivních osob, tvořily 39,5 % obyvatel starších 15 let a jejich počet se meziročně zvýšil o 2,7 tis. Podle věku je mezi obyvatelstvem mimo pracovní sílu nejpočetnější skupina osob ve věku 60 let a více (244,9 tis., tj. 62,2 % z neaktivních) a osob ve věku 15 až 29 let (106,7 tis., tj. 27,1 %).

Graf 2.2 Obyvatelstvo 15leté a starší podle ekonomické aktivity a věku v Jihomoravském kraji



¹⁾ data jsou podle nové metodiky zpracovávána od roku 2023

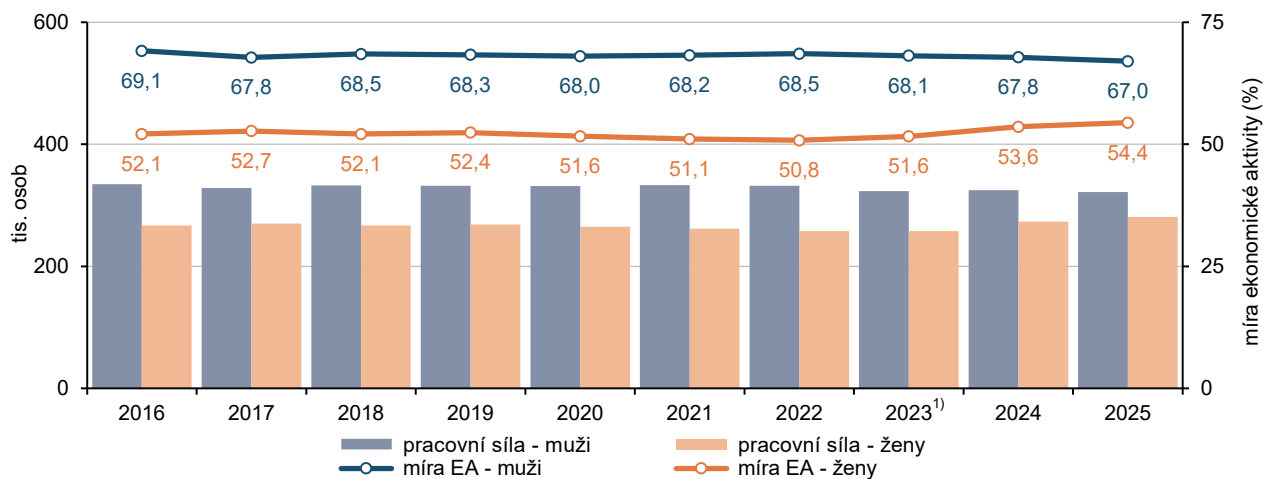
Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Pokles míry ekonomické
aktivity byl zaznamenán
u mužů.

Míra ekonomické aktivity (EA²) podle výsledků VŠPS činila 60,5 %. Její hodnota se meziročně téměř nezměnila a pohybovala se pod celorepublikovým průměrem (61,0 %). Nejvyšší míru EA mělo hl. m. Praha (66,4 %) následováno Karlovarským krajem (62,7 %), nejnižší zaznamenal Zlínský kraj (58,3 %) a Liberecký kraj (58,7 %). Jihomoravský spolu s Olomouckým krajem se umístil na pátém místě mezi kraji. Míra EA u mužů i žen v kraji vykazovala rozdílné hodnoty. U mužů se v roce 2025 meziročně snížila o 0,8 procentního bodu na 67,0 %, zatímco u žen vzrostla o 0,9 procentního bodu na 54,4 %.

² Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných, tedy pracovní síly, na počtu osob starších 15 let; míra zaměstnanosti je podíl počtu zaměstnaných na počtu osob starších 15 let; obecná míra nezaměstnanosti je podíl nezaměstnaných z pracovní síly.

Graf 2.3 Pracovní síla a míra ekonomické aktivity podle pohlaví v Jihomoravském kraji



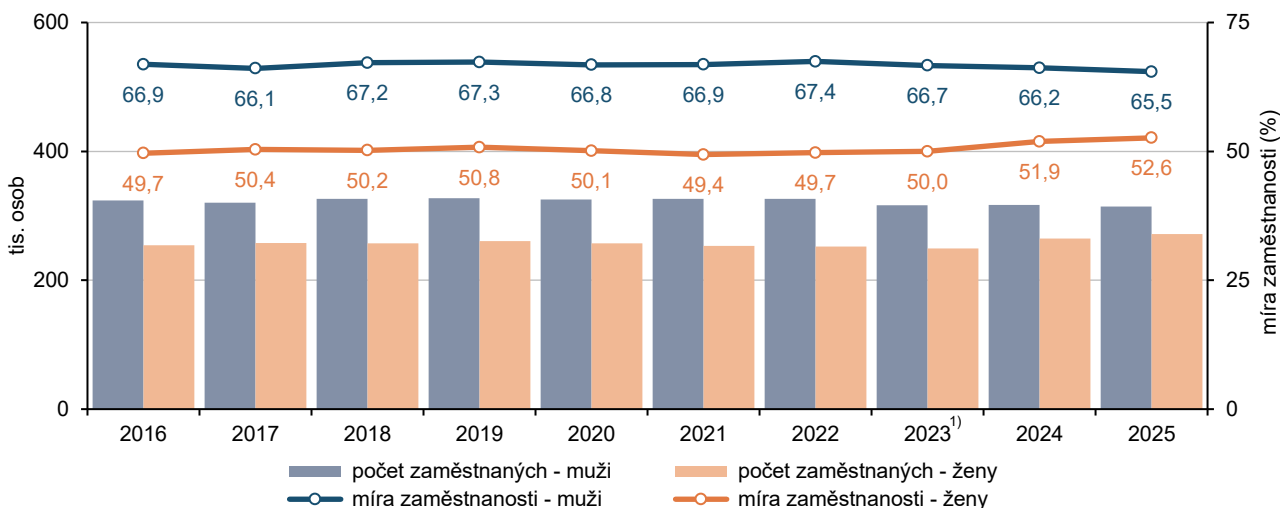
¹⁾ data od roku 2023 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Míra zaměstnanosti mužů meziročně poklesla, naopak u žen vzrostla.

V roce 2025 bylo mezi zaměstnanými v kraji 314,2 tis. mužů a 271,5 tis. žen. Meziročně se počet zaměstnaných žen zvýšil o 6,8 tis., zatímco počet zaměstnaných mužů poklesl o 2,7 tis. Míra zaměstnanosti mužů meziročně poklesla o 0,7 procentního bodu na 65,5 %, zatímco u žen vzrostla o 0,7 procentního bodu na 52,6 %. Celková míra zaměstnanosti dosáhla 58,8 % (sedmá nejvyšší mezi kraji) a proti předchozímu roku se nezměnila. Nejvyšší míru zaměstnanosti mělo hl. m. Praha (65,2 %), následované Středočeským krajem (61,0 %). Také u žen byla nejvyšší míra zaměstnanosti zaznamenána v hl. m. Praze (59,6 %), před Středočeským krajem (55,5 %). Jihomoravský kraj se s hodnotou 52,6 % zařadil na sedmé místo. V kategorii mužů přesáhly republikový průměr (65,6 %) pouze tři kraje, a to hl. m. Praha, Plzeňský a Středočeský kraj. Hodnoty republikového průměru dosáhl Kraj Vysočina.

Graf 2.4 Zaměstnaní a míra zaměstnanosti podle pohlaví v Jihomoravském kraji



¹⁾ data od roku 2023 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Zvyšuje se úroveň vzdělanosti zaměstnaných, podíl osob s maturitou či vyšším vzděláním dosáhl téměř 69 %.

Ve vzdělanostní struktuře zaměstnaných se v Jihomoravském kraji mezi lety 2024 a 2025 zvýšil podíl vysokoškolsky vzdělaných o 1,5 procentního bodu na 34,2 %. V mezikrajském srovnání šlo o druhý nejvyšší podíl po hl. m. Praze, kde vysokoškoláci tvořili 54,0 % zaměstnaných. Podíl zaměstnaných s maturitou či vyšším vzděláním v kraji vzrostl o 1,5 procentního bodu na 68,8 %.

Podíl zaměstnaných v průmyslu a stavebnictví posílil na úkor zaměstnanosti v primárním a terciárním sektoru.

Struktura zaměstnanosti podle sektorů v kraji meziročně nezaznamenala výraznější změny. Podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru se zvýšil o 1,2 procentního bodu na 33,2 %. Podíl zaměstnanosti v sektoru služeb poklesl o 1,3 bodu na 64,1 %, přesto zůstal třetí nejvyšší mezi kraji po hl. m. Praze a Středočeském kraji. Podíl zaměstnaných v zemědělství mírně vzrostl o 0,1 procentního bodu na 2,6 %.

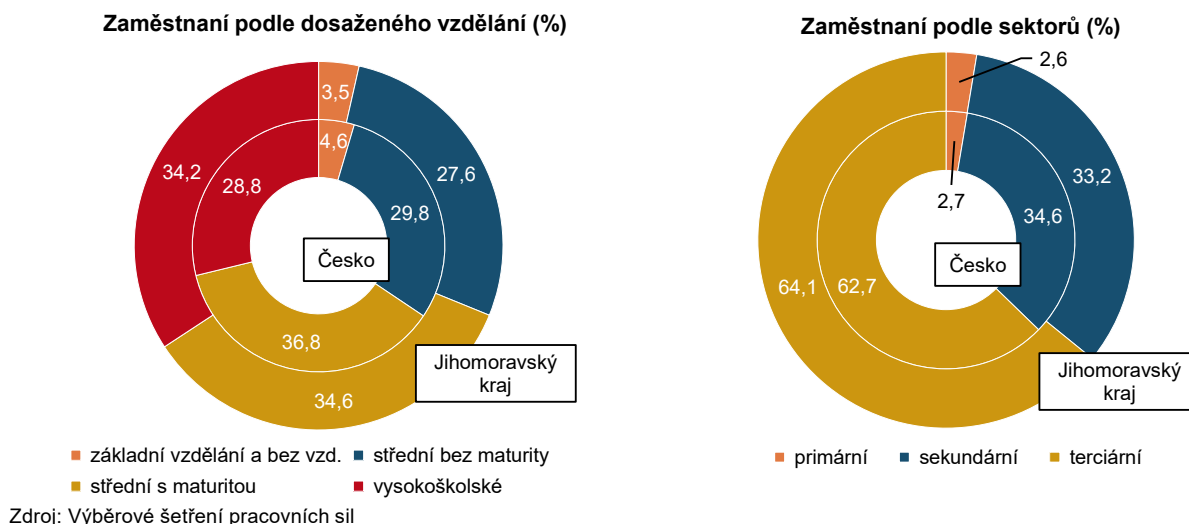
Podnikatelé tvořili 15,0 % zaměstnaných, oproti předchozímu roku se jejich podíl zvýšil.

Z hlediska postavení v zaměstnání mezi zaměstnanými dlouhodobě převažují zaměstnanci (včetně členů produkčních družstev). V roce 2025 tvořili v kraji 84,8 % všech zaměstnaných, zatímco podnikatelé (zaměstnavatelé a pracující na vlastní účet) představovali 15,0 %. Meziročně se podíl zaměstnanců snížil o 0,3 procentního bodu, zatímco podíl podnikatelů vzrostl o 0,2 procentního bodu. V mezikrajském srovnání se podíl podnikatelů pohyboval kolem republikového průměru.

Podle klasifikace zaměstnání byli v roce 2025 nejčetnější skupinou zaměstnaní na pozici specialistů.

Z pohledu klasifikace zaměstnání tvořili v roce 2024 v kraji nejpočetnější skupinu zaměstnaných specialisté. Druhou největší skupinou byli pracovníci ve službách a prodeji, následovaní technickými a odbornými pracovníky. Ovšem v roce 2025 už byli druhou nejpočetnější skupinou pozice technických a odborných pracovníků, následovaní řemeslníky a opraváři. Podíl specialistů se meziročně snížil o 1,4 procentního bodu.

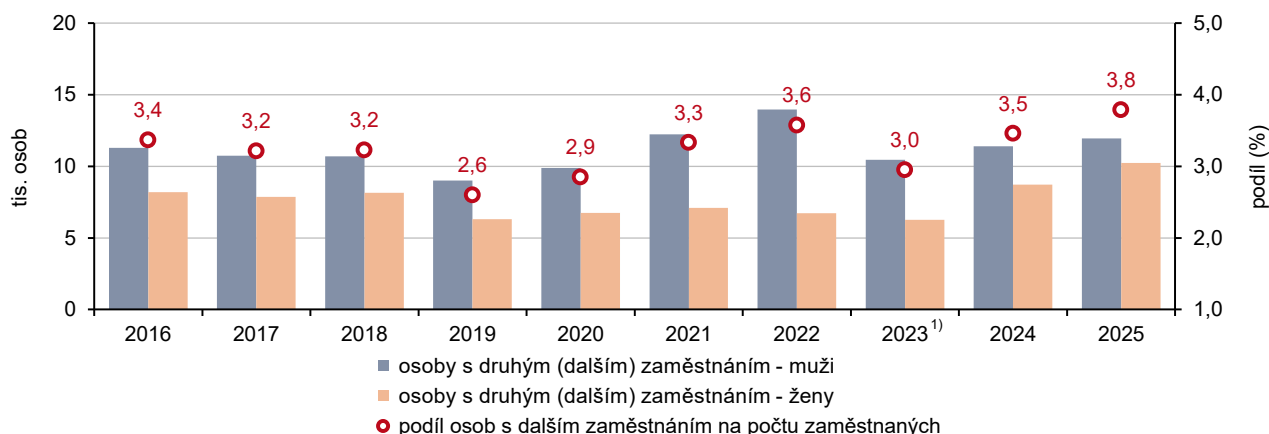
Graf 2.5 Zaměstnaní podle vzdělání a sektorů odvětví v Jihomoravském kraji a Česku v roce 2025



Vyšší míra nezaměstnanosti je z hlediska věku mezi mladými a z hlediska vzdělání u osob s nižším stupněm vzdělání.

Obecná míra nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji se meziročně nezměnila a činila 2,7 %. V mezikrajském srovnání byla sedmá nejnižší a pohybovala se těsně pod republikovým průměrem (2,8 %). U mužů dosáhla stejně jako v roce 2024 hodnoty 2,3 %, zatímco u žen vzrostla z 3,0 % na 3,3 %. Specifická míra nezaměstnanosti se lišila podle věku i meziročním vývojem. Ve věkové skupině 15 až 29 let činila míra nezaměstnanosti 5,0 % (5,6 % v roce 2024), ve věku 30 až 44 let vzrostla z 2,3 % na 3,5 %, zatímco ve věkové skupině 45 až 59 let poklesla z 2,3 % na 1,6 %. Specifická míra nezaměstnanosti se lišila také podle dosaženého vzdělání. Obecně platí, že s rostoucím stupněm vzdělání klesá podíl nezaměstnaných v příslušné skupině pracovní síly.

Graf 2.6 Osoby s druhým (dalším) zaměstnáním v Jihomoravském kraji



¹⁾ data od roku 2023 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Jedno zaměstnání často nestačí, další práci mělo přes 22 tisíc osob.

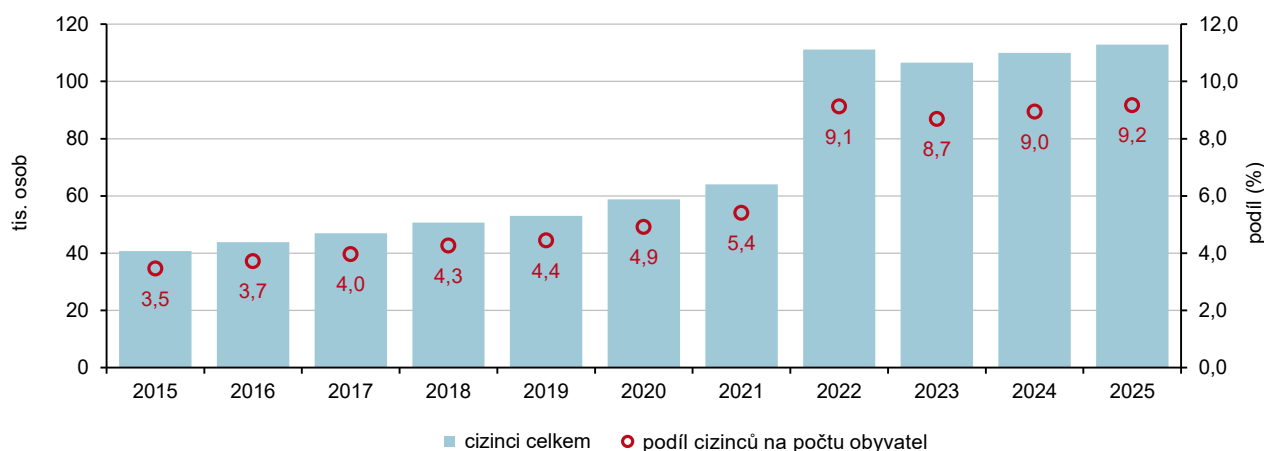
Počet osob s druhým, resp. dalším zaměstnáním se od roku 2014 zvyšoval a v roce 2016 dosáhl 19,5 tis., což bylo 3,4 % z počtu zaměstnaných. Výsledky VŠPS v této oblasti po roce 2016 ukázaly pokles osob s dalším zaměstnáním až na 15,3 tis. v roce 2019. Mezi roky 2020 a 2022 počet osob s dalším zaměstnáním postupně rostl až do výše 20,7 tis. osob. V roce 2025 dosáhl jejich podíl 3,8 % a meziročně se zvýšil o 0,3 procentního bodu. Počet osob s druhým či dalším zaměstnáním vzrostl oproti o 2,1 tis. na celkových 22,2 tis. osob. V mezikrajském srovnání se jednalo spolu s Plzeňským krajem o pátý nejvyšší podíl.

Zaměstnanost cizinců

Počet cizinců a jejich podíl na obyvatelstvu se v kraji meziročně zvyšil.

Počet cizinců v Jihomoravském kraji se zvyšoval každoročně až do roku 2022. Poté jejich počet klesl o 4,5 tis. osob. Na konci roku 2025 jich v kraji žilo 112,9 tis. cizinců, což bylo meziročně o 2,8 tis. více. Podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel vzrostl o 0,2 procentního bodu na 9,2 %. Meziročně se počet cizinců zvýšil ve všech krajích Česka. Největší přírůstek zaznamenalo hl. m. Praha (o 11,9 tis. osob), nejmenší Kraj Vysočina (o 83 osob).

Graf 2.7 Počet cizinců (včetně azylantů) a jejich podíl na obyvatelstvu v Jihomoravském kraji



Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Počet zaměstnaných cizinců evidovaných na úřadech práce a živnostníků vzrostl.

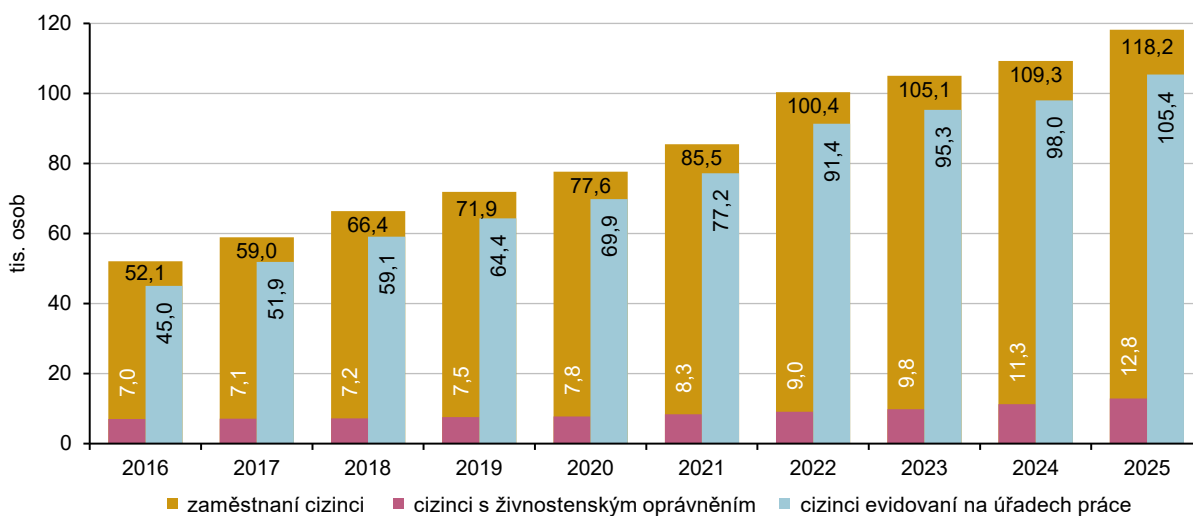
V Jihomoravském kraji bylo k 31. 12. 2025 zaměstnáno 118,2 tis. cizinců, z toho 105,4 tis. osob bylo evidováno na úřadech práce (89,2 % z celkového počtu zaměstnaných cizinců) a 12,8 tis. osob podnikalo s živnostenským oprávněním.

(10,8 % z celku). Počet zaměstnaných cizinců evidovaných na úřadech práce meziročně vzrostl o 7,4 tis. (o 7,5 %) a živnostníků bylo o 1,6 tis. více (o 14,0 %). V porovnání s rokem 2016 byl počet zaměstnaných cizinců v kraji 2,3násobný.

Jihomoravský kraj se počtem zaměstnaných cizinců řadil na třetí místo.

V mezikrajském srovnání se Jihomoravský kraj řadí počtem zaměstnaných cizinců na přední příčky. Ke konci roku 2025 byl jejich počet mezi ostatními kraji třetí nejvyšší jak u cizinců, které evidovaly úřady práce, tak i u cizinců s živnostenským oprávněním. V čele žebříčků stojí hl. m. Praha, kde bylo zaměstnáno 376,7 tis. cizinců (313,9 tis. osob v evidenci úřadů práce a 62,8 tis. držitelů živnostenského oprávnění), druhé místo zaujímal Středočeský kraj, ve kterém pracovalo 170,9 tis. osob (152,9 tis. osob v evidenci úřadů práce a 18,1 tis. držitelů živnostenského oprávnění).

Graf 2.7 Zaměstnaní cizinci v Jihomoravském kraji (k 31. 12.)



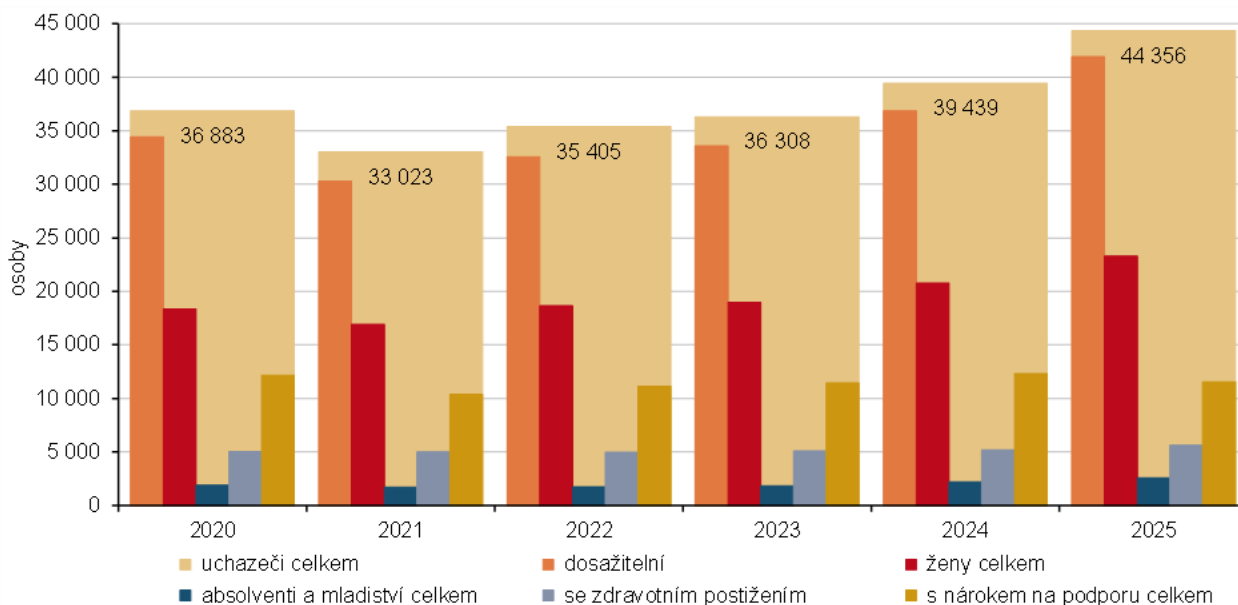
Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo práce a sociálních věcí

Nezaměstnanost

Počet nezaměstnaných se meziročně zvýšil.

Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR bylo ke konci roku 2025 na úřadech práce v Jihomoravském kraji evidováno 44 356 uchazečů o zaměstnání, z tohoto počtu bylo 23 286 žen (52,5 %). Počet nezaměstnaných vzrostl o 4 917 osob oproti konci roku 2024. V porovnání s rokem 2020 byl stav na konci roku 2025 vyšší o 7 473 nezaměstnaných.

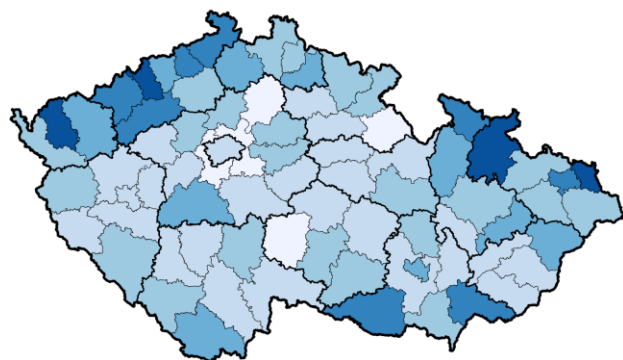
Graf 2.9 Uchazeči o zaměstnání v Jihomoravském kraji (k 31. 12.)



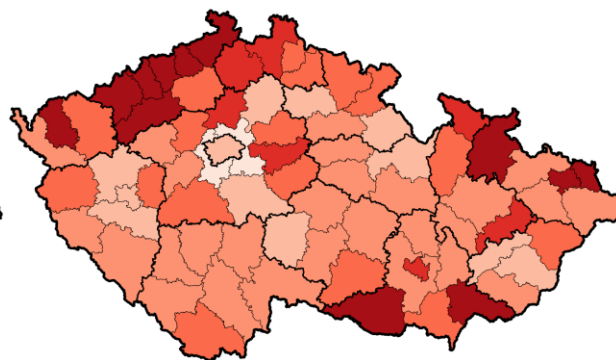
Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví v okresech k 31. 12. 2025

Muži



Ženy



Podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce ze všech obyvatel ve stejném věku a pohlaví (%)

méně než 3,00
 3,00–3,99
 4,00–4,99
 5,00–5,99
 6,00–6,99
 7,00 a více

méně než 3,00
 3,00–3,99
 4,00–4,99
 5,00–5,99
 6,00–6,99
 7,00 a více

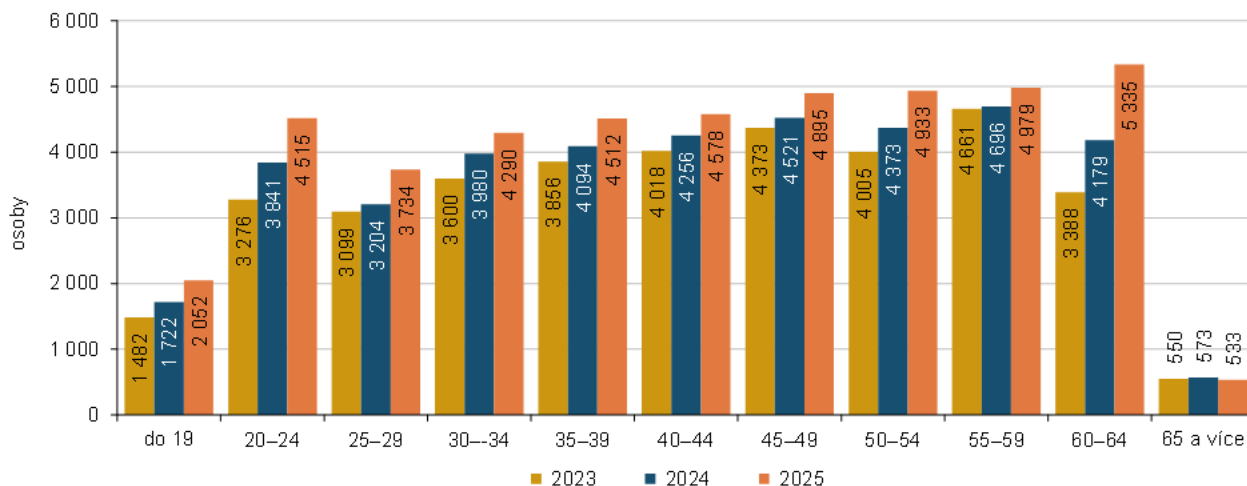
Pozn.: údaje za okresy Praha-východ + Praha-západ a okresy Plzeň-jih + Plzeň-sever společně

Zdroj: MPSV

Většina uchazečů o zaměstnání je schopna začít pracovat při nabídce vhodného místa.

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání bylo 94,5 % dosažitelných (ti, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa). Mezi uchazeči o práci bylo 5,9 % absolventů a mladistvých, 12,7 % osob se zdravotním postižením a 26,0 % uchazečů o zaměstnání mělo nárok na podporu. Počet dosažitelných uchazečů meziročně vzrostl o 5 049 osob, tj. o 13,7 %. Absolventů a mladistvých přibýlo o 391 osob, tj. o 17,7 % a uchazečů se zdravotním postižením o 460 osob, tj. o 8,9 %. Uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu meziročně naopak ubylo o 775 osob, byl tedy zaznamenán pokles o 6,3 %.

Graf 2.10 Uchazeči o zaměstnání v Jihomoravském kraji podle věkových skupin (k 31. 12.)

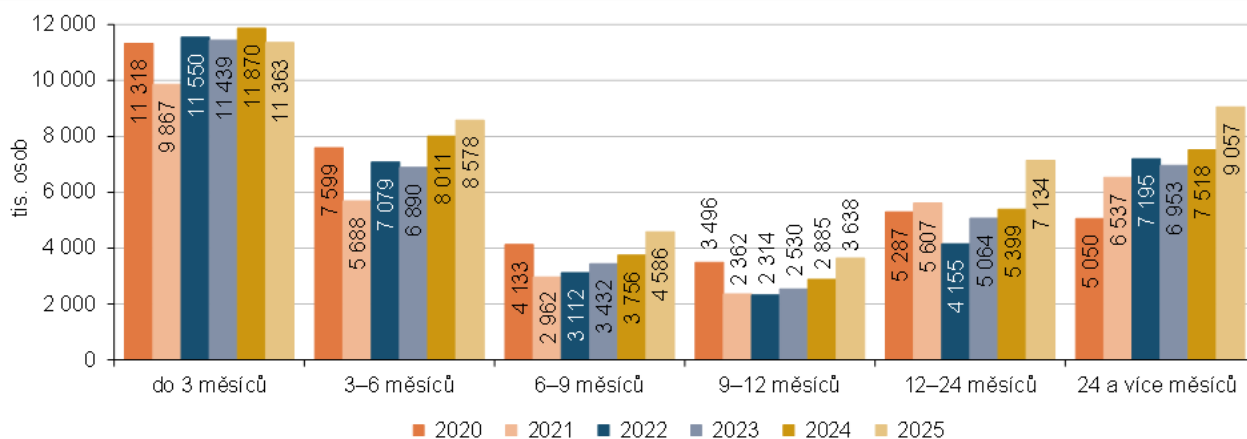


Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

V členění podle věku bylo mezi nezaměstnanými nejvíce osob ve věku 60 až 64 let.

Z uvedeného grafu lze vysledovat meziroční navýšení počtu uchazečů o zaměstnání ve všech věkových kategoriích, s výjimkou osob starších 65 let. Největší skupinu uchazečů o zaměstnání v Jihomoravském kraji tvořily osoby ve věku 60 až 64 let s podílem 12,0 % na celku. K největšímu absolutnímu i relativnímu přírůstku v porovnání s koncem roku 2024 došlo taktéž u věkové kategorie 60 až 64 let (o 1 156 osob, tj. o 27,7 %). K dalším relativně nejvyšším nárůstům došlo u uchazečů do 19 let (o 19,2 %) a u věkové skupiny 20 až 24 let (o 17,5 %). Průměrný věk uchazečů na konci roku 2025 činil 42,1 let a oproti roku 2024 se snížil o 0,6 roku.

Graf 2.11 Uchazeči o zaměstnání v Jihomoravském kraji podle délky nezaměstnanosti (k 31. 12.)



Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

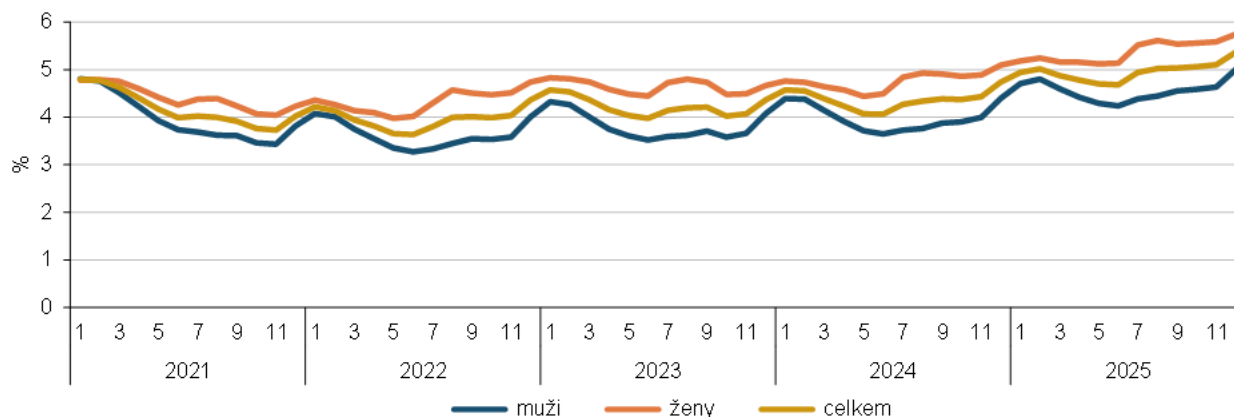
Mezi uchazeči o zaměstnání je nejvíce těch, kteří přišli o práci nejdéle před 3 měsíci.

Z hlediska délky nezaměstnanosti tvořili nejpočetnější skupinu uchazeči s délkou evidence do 3 měsíců (11 363 osob). V porovnání s rokem 2024 jich ubylo o 507, jejich relativní zastoupení na celkovém počtu uchazečů kleslo na 25,6 %. Ve všech ostatních skupinách počty uchazečů o zaměstnání vzrostly. Největší meziroční nárůst byl zaznamenán mezi uchazeči s délkou evidence 12–24 měsíců (o 32,1 %).

Vzrostl podíl dlouhodobě nezaměstnaných.

Dlouhodobá nezaměstnanost je vyjádřena také podílem dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let. V Jihomoravském kraji se tento podíl zvýšil z 1,65 % na konci roku 2024 na 2,06 % na konci roku 2025.

Graf 2.12 Podíl nezaměstnaných na konci měsíce v Jihomoravském kraji podle pohlaví (%)



Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Podíl nezaměstnaných převyšuje republikovou hodnotu a mezi kraji je 5. nejvyšší.

Podíl nezaměstnaných osob³ na obyvatelstvu v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2025 dosáhl 5,37 % a oproti konci roku 2024 se podíl zvýšil o 0,63 procentního bodu. Mezi kraji Česka byl podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu 5. nejvyšší. Při porovnání s republikovým průměrem byl vyšší o 0,59 procentního bodu. Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob byl vykázán v Ústeckém kraji (7,11 %), nejnižší v hl. m. Praze (3,58 %). Míra nezaměstnanosti je zpravidla ovlivněna sezonními pracemi. K nárůstu hodnoty podílu nezaměstnaných mužů i žen zpravidla dochází v zimních měsících, sezónnost prací má větší vliv na nezaměstnanost mužů. Nejnižší hodnoty nezaměstnanosti jsou zaznamenány v letních a podzimních měsících.

Nejvyšší nezaměstnanost v kraji je v okresech Znojmo, Hodonín a Brno-město.

V okresech kraje je nejvyšší nezaměstnanost dlouhodobě v okresech Znojmo, Hodonín a Brno-město. V okrese Znojmo dosáhl podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu celkem 6,96 %, v okrese Hodonín 6,89 % a v Brně-městě 5,90 %. Nejméně nezaměstnaných osob bylo v okrese Brno-venkov, a to 3,82 %. Ve všech okresech Jihomoravského kraje byl podíl nezaměstnaných osob u žen vyšší než u mužů. Největší rozdíl byl zaznamenán v okrese Brno-město, a to ve výši 1,09 procentního bodu.

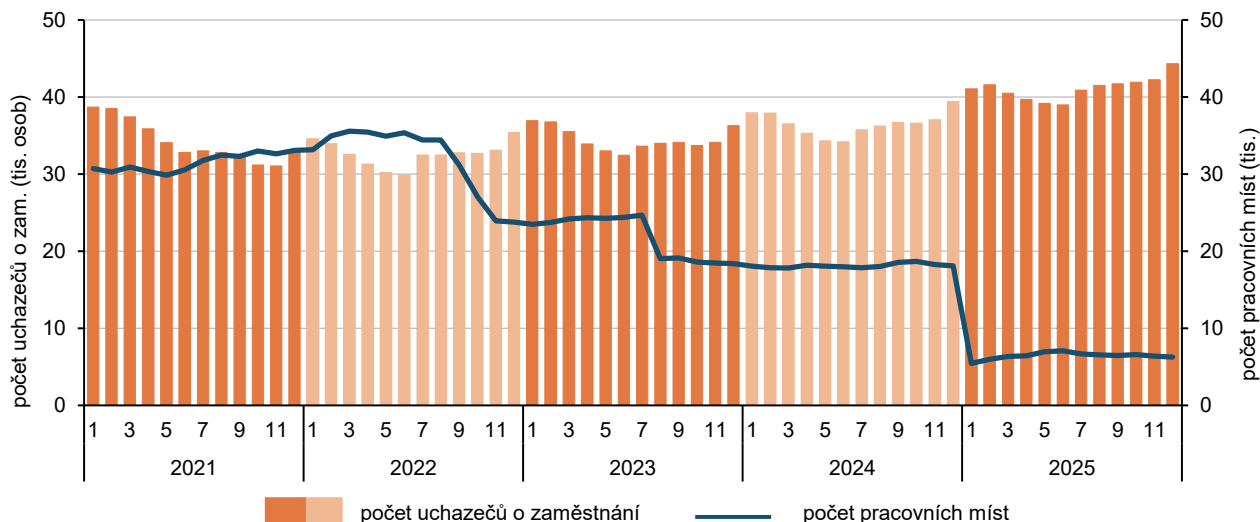
K dispozici bylo 6,3 tis. pracovních míst, v posledním měsíci roku 2025 na 1 volné místo připadlo 7,1 uchazeče.

Úřady práce v Jihomoravském kraji nabízely ke konci prosince 2025 celkem 6 254 volných pracovních míst, což bylo o 11 846 míst méně než na konci předchozího roku. Ke konci měsíce prosince se o zaměstnání v Jihomoravském kraji ucházelo 44 356 osob. Oproti konci roku 2024 to bylo o 4 917 osob více (o 12,5 %). Na 1 pracovní místo tedy připadlo 7,1 uchazeče o zaměstnání, to je

³ Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu je podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

3. nejvyšší počet po kraji Moravskoslezském (9,2) a Ústeckém (8,4). K 31. 12. 2024 připadli na 1 pracovní místo 2,2 uchazeči, došlo tak k meziročnímu nárůstu. Meziroční nárůst počtu uchazečů na jedno pracovní místo souvisel také se změnou pravidel evidence volných pracovních míst na Úřadu práce ČR. Od 1. 7. 2024 jsou volná pracovní místa evidována nejvýše 6 měsíců ode dne jejich oznámení zaměstnavatelem krajské pobočce ÚP ČR. V jednotlivých měsících posledních 5 let byl nejnižší počet pracovních míst (5 455) vykázan ke konci ledna 2025 a nejvyšší počet (35 575) byl k dispozici ke konci března 2022.

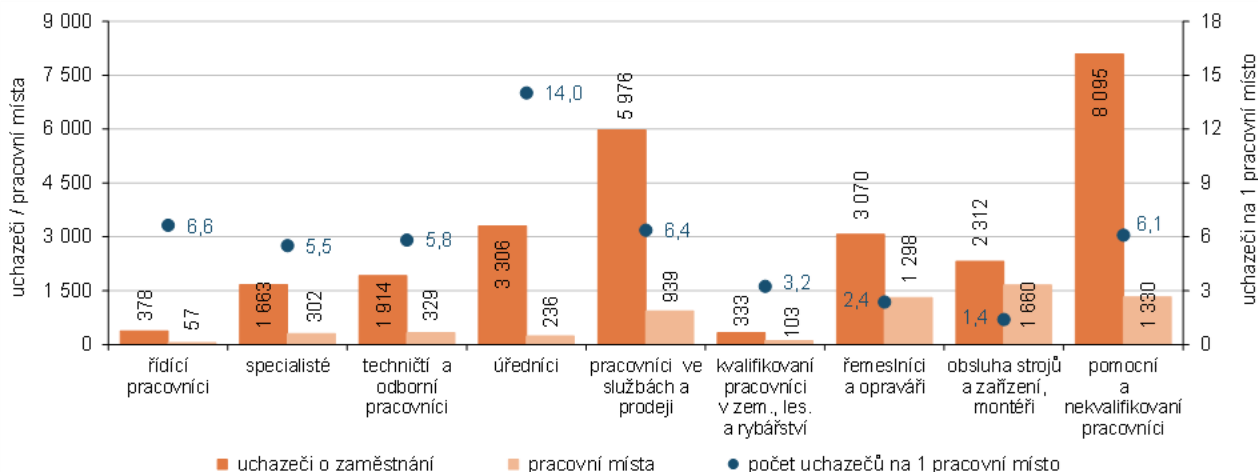
Graf 2.13 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Jihomoravském kraji podle měsíců



¹⁾ Od 1. 7. 2024 změna doby evidence volných pracovních míst na Úřadu práce ČR, a to maximálně 6 měsíců ode dne oznámení zaměstnavatelem na krajské pobočce ÚP ČR.

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Graf 2.14 Uchazeči o zaměstnání a volná místa podle klasifikace zaměstnání v kraji (k 31. 12. 2025)



Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Dobré postavení na trhu práce měly osoby pracující jako obsluha strojů a zařízení, montéři.

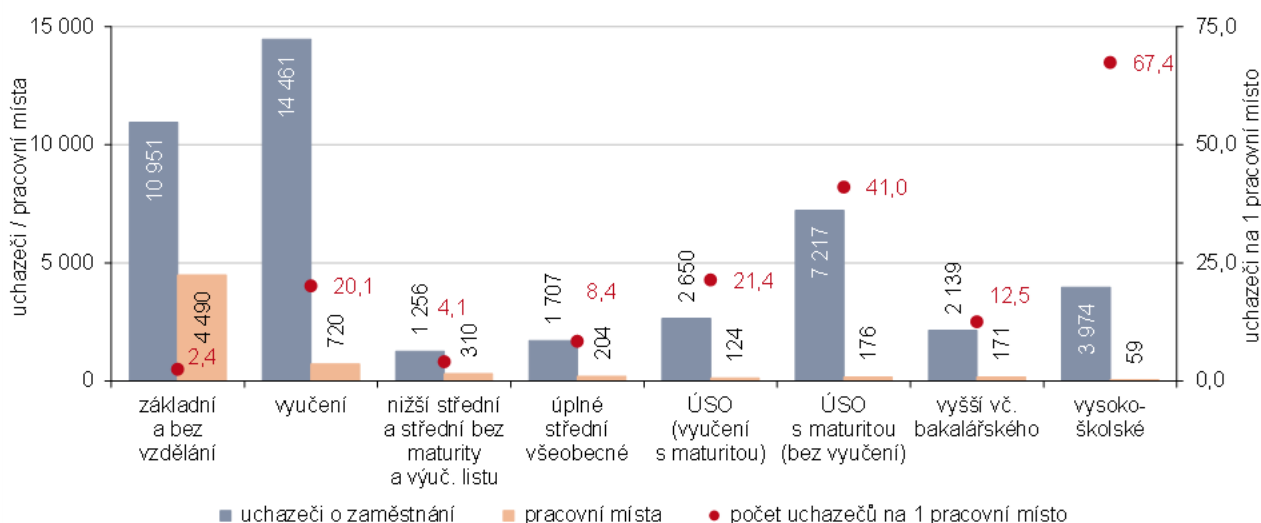
V členění podle klasifikace zaměstnání byl nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání v kraji zařazen mezi pomocné a nekvalifikované pracovníky – 8 095 uchazečů (10 880 uchazečů v roce 2024). V této skupině bylo evidováno také druhé nejvyšší množství volných pracovních míst – 1 330 (v předchozím roce 3 996). Nejpříznivější postavení na trhu práce měli pracovníci zařazení jako obsluha strojů a zařízení a montéři (v této kategorii byl nejvyšší počet míst, a to 1 660). U této kategorie byla také nejpříznivější nabídka míst – na 1 místo zde připadlo 1,4 uchazeče. Naproti

tomu na jedno místo úředníka připadlo 14,0 uchazečů a řídícího pracovníka 6,6 uchazečů.

Nejobtížněji hledají práci nezaměstnaní s vysokoškolským vzděláním.

Ze srovnání „nabídky a poptávky“, z pohledu požadavku na vzdělání, je v roce 2025 zřejmá nejobtížnější pozice nezaměstnaných s vysokoškolským vzděláním a úplným středním odborným s maturitou (bez vyučení). Na 1 volné místo v těchto kategoriích připadlo 67,4, resp. 41,0 uchazečů o zaměstnání. V roce 2024 byl také nejvyšší počet uchazečů na jedno pracovní místo u nezaměstnaných s vysokoškolským vzděláním – 20,7 uchazečů na 1 místo. Naopak nejlépe na tom jsou uchazeči se základním vzděláním a bez vzdělání a s nižším středním a středním bez maturity a výučního listu – na jedno místo v roce 2025 připadlo 2,4, resp. 4,1 uchazečů. V roce 2024 na tom byli nejlépe též uchazeči se základním a bez vzdělání (0,7), následované uchazeči s nižším středním a středním bez maturity a výučního listu (1,2).

Graf 2.15 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa podle vzdělání v kraji (k 31. 12. 2025)



Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Mzdy

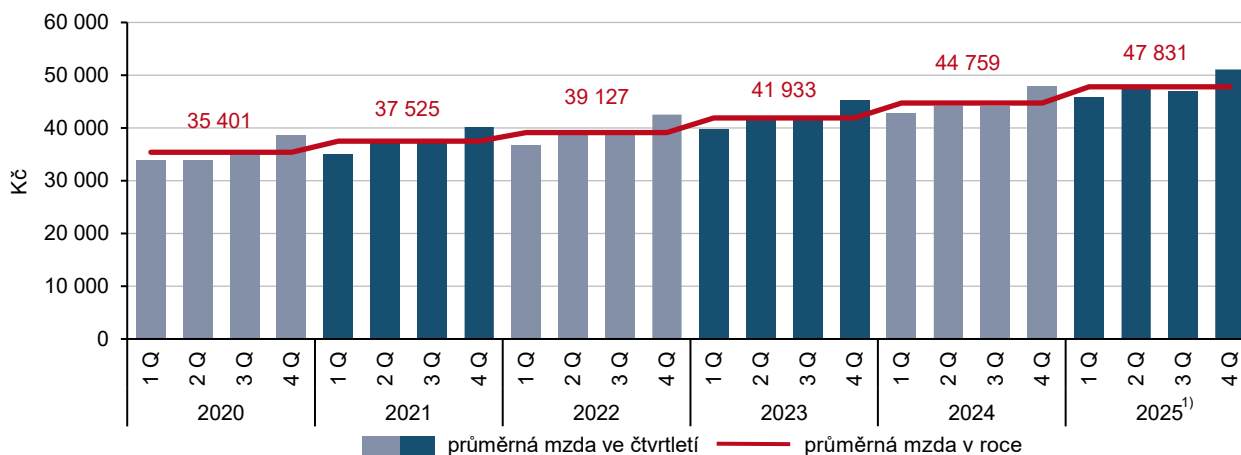
Mzdy jsou zjišťovány podle skutečného místa pracoviště.

Průměrná mzda je zjišťována tzv. pracovištní metodou, územní třídění je provedeno podle místa skutečného pracoviště zaměstnanců. Průměrná hrubá měsíční mzda je podíl mzdových prostředků (vč. příplatků za přesčas, odměn, náhrad mzdy atd.) připadající na jednoho zaměstnance za měsíc. Nevypovídá tedy o výplatě jednoho konkrétního zaměstnance.

Průměrná mzda byla mezi kraji 3. nejvyšší, ale svou výší zaostávala za republikovým průměrem.

Průměrná nominální mzda dosáhla v Jihomoravském kraji za 12 měsíců roku 2025 výše 47 831 Kč a proti předchozímu roku vzrostla o 3 072 Kč (tj. o 6,9 %). Ve srovnání s ostatními kraji byly mzdy v Jihomoravském kraji 3. nejvyšší (po Praze a Středočeském kraji). Ve srovnání s republikovým průměrem mzda zaostávala o 839 Kč. Meziroční nárůst mezd v Jihomoravském kraji kopíroval trend Česka. Spotřebitelské ceny se v roce 2025 zvýšily o 2,5 % (republikový index spotřebitelských cen), reálná mzda tak v kraji proti roku 2024 vzrostla o 4,3 %.

Graf 2.19 Průměrná měsíční mzda v Jihomoravském kraji



¹⁾ v roce 2025 předběžné výsledky

Nejvyšší mzdy jsou v odvětví informačních technologií.

V členění podle odvětví je k dispozici pouze předběžná průměrná mzda za rok 2024. Nejvyšší mzdy podle těchto výsledků byly v kraji vypláceny v odvětví informačních a komunikačních technologií (76,7 tis. Kč) a ve výrobě a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (62,1 tis. Kč). Naopak nejnižší mzdy byly v odvětví ubytování, stravování a pohostinství, kde částka průměrné mzdy činila jen 25,3 tis. Kč.

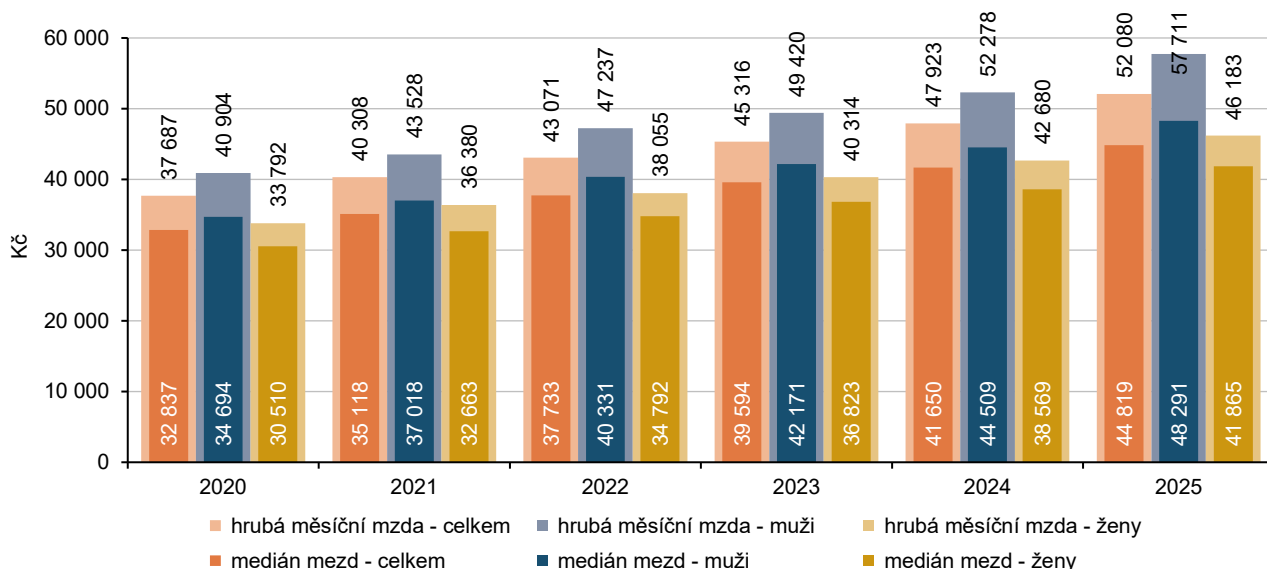
Strukturální šetření o mzdách se liší od ostatních mzdových zjišťování.

Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí publikuje výsledky strukturální statistiky mezd zaměstnanců. Toto výběrové šetření se odlišuje od ostatních mzdových zjišťování, protože jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy mzdových prostředků na úrovni podniků či organizací. To je jedním z důvodů, proč se průměrná mzda z různých mzdových zjišťování od sebe liší. Od roku 2011 byli do šetření zahrnuti i zaměstnanci pracující v podnicích s méně než 10 zaměstnanci a také zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob.

Rozdíl mezi průměrnou mzdou mužů a žen činí přes 11,5 tis. Kč.

Průměrná hrubá měsíční mzda v Jihomoravském kraji v roce 2025 dosáhla podle výsledků strukturálního šetření částky 52 080 Kč (57 711 Kč u mužů a 46 183 Kč u žen), ve srovnání s ostatními kraji byla 3. nejvyšší. Oproti roku 2024 se průměrná měsíční mzda zvýšila o 4 157 Kč (o 5 433 Kč u mužů a o 3 503 Kč u žen). Mzdy mužů v kraji jsou dlouhodobě vyšší než mzdy žen, rozdíl mezi nimi se meziročně zvýšil (v roce 2025 byla průměrná mzda žen v Jihomoravském kraji nižší o 11 528 Kč, v roce 2024 byl rozdíl 9 598 Kč).

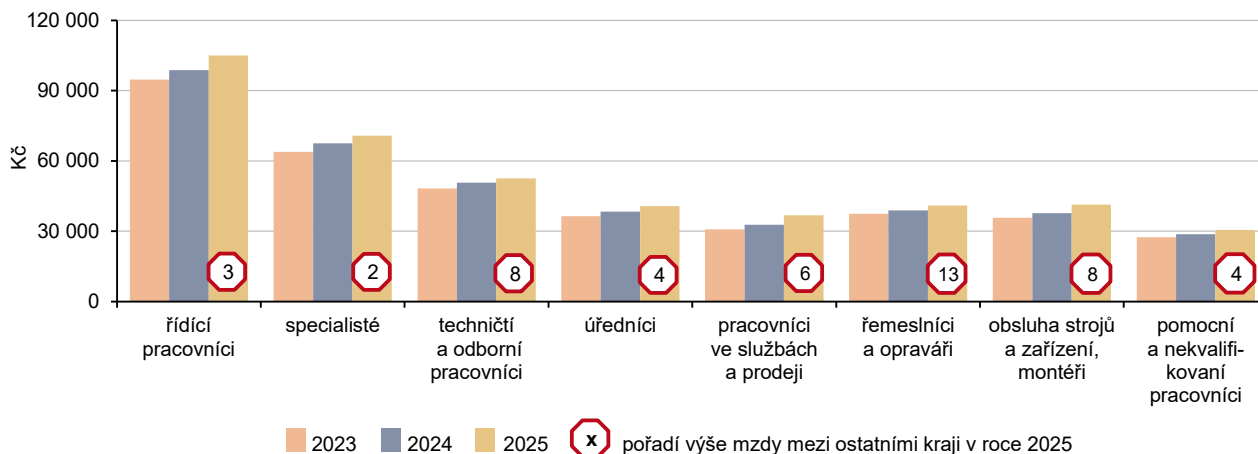
Graf 2.20 Průměrná měsíční mzda a medián mzdy v Jihomoravském kraji



Rozdíl mezi průměrnou hrubou mzdou a mediánem mzdy činil 7,3 tis. Kč.

Výsledkem strukturálních šetření mezd není jen průměrná mzda, na kterou zpravidla nedosáhnou dvě třetiny zaměstnanců, ale také medián mzdy. Ukazuje mzdu zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení (právě stejný počet mezd je vyšších i nižších než medián) a vypovídá tak mnohem lépe o skutečné mzdové úrovni. Medián mzdy v Jihomoravském kraji v roce 2025 dosáhl částky 44 819 Kč (48 291 Kč u mužů a 41 865 Kč u žen). Rozdíl výše průměrné mzdy a mediánu mezd činil 7 261 Kč. Medián mzdy v Jihomoravském kraji byl mezi kraji 5. nejvyšší.

Graf 2.21 Průměrná hrubá měsíční mzda podle tříd CZ-ISCO v Jihomoravském kraji



V mezikrajském srovnání výše mezd si nejlépe stojí mzdy specialistů.

Výstupy z šetření mezd podle zaměstnání vychází z klasifikace zaměstnání ČSÚ (CZ-ISCO), vypracované na podkladě mezinárodního standardu. Vývoj mezd v Jihomoravském kraji a pořadí výše mzdy mezi ostatními kraji je znázorněno v grafu. V pomyslném krajském žebříčku jsou nejlépe umístěni specialisté (vysoce kvalifikovaní nemanuální pracovníci), následovaní řídícími pracovníky. Naopak k těm horším výsledkům v mezikrajském srovnání patří 13. místo u výše mezd řemeslníků a opravářů.

Nejvyšší mzdy v kraji pobírají manažeři, nejnižší pomocní a nekvalifikovaní pracovníci.

Nejvyšší mzdy v Jihomoravském kraji byly u řídících pracovníků v manažerských pozicích (105 054 Kč), právě u nich byl zaznamenán také nejvyšší meziroční nárůst v absolutním vyjádření (o 6 318 Kč). V relativním vyjádření nejvíce vzrostly mzdy

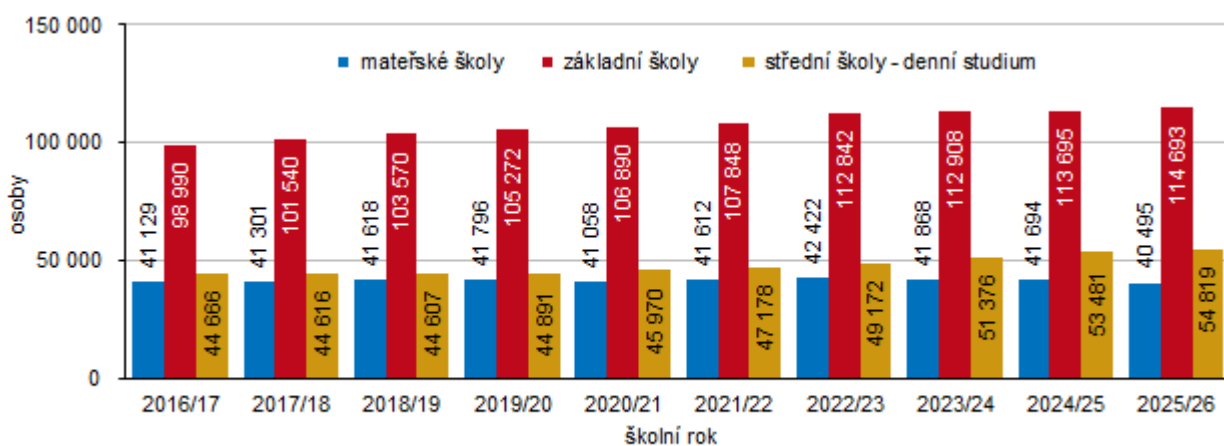
pracovníkům ve službách a prodeji (o 12,3 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci pobírali v roce 2025 nejnižší mzdu v kraji, která činila 30 504 Kč, a zároveň u této skupiny došlo k nejnižšímu růstu průměrné mzdy v absolutním vyjádření (o 1 741 Kč). Nejnižší růst průměrné mzdy v relativním vyjádření byl zaznamenán u technických a odborných pracovníků (o 3,7 %).

Vzdělávání

Po 11 letech je v mateřských školách méně než 41 tisíc dětí.

Situace ve školství je „opožděným“ obrazem demografického vývoje. V minulých 10 letech (resp. školních letech) se postupně zvyšovaly nároky na kapacity mateřských škol. V roce 2014 byla překročena hranice 41 tis. dětí a maxima bylo dosaženo v roce 2022 (42,4 tis. dětí). V roce 2025 počet dětí v mateřských školách po 11 letech poklesl pod hranici 41 tis. a dosáhl počtu 40 495 dětí, což bylo meziročně o 1 199 dětí méně.

Graf 2.24 Žáci mateřských, základních a středních škol v Jihomoravském kraji



Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Počet žáků základních škol se s odstupem 10 let zvýšil o 15,7 tisíc.

Základní školy se až do roku 2010 potýkaly s poklesem počtu žáků (snížení na 85,0 tis. žáků), následující roky byly roky zvyšování počtu až na 114,7 tis. ve školním roce 2025/26. Meziročně počet žáků základních škol vzrostl o 997 a proti stavu před 10 lety byl vyšší o 15,7 tis.

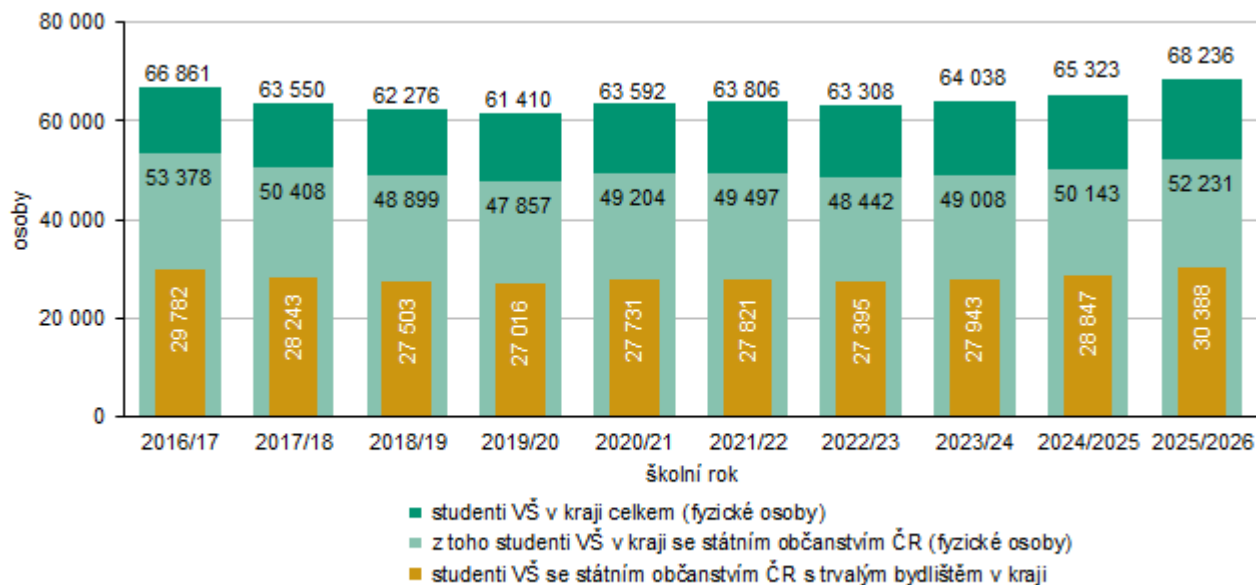
Počet žáků středních škol se v posledních letech zvyšuje.

Počet žáků se na základních školách během 15 let postupně zvyšoval. Situace na středních školách měla jiný vývoj – v posledních 15 letech se počet žáků denního studia až do roku 2018/19 snižoval. Nástup slabých populačních ročníků do středních škol způsobil, že z výchozího stavu 53,9 tis. žáků v roce 2011 se jejich počet postupně snížil až na 44,6 tis. v roce 2018. V posledních 7 letech se počet žáků začal zvyšovat a v roce 2025 bylo na středních školách již 54,8 tis. žáků.

Počet studentů v kraji meziročně vzrostl.

Obdobný vývoj jako ve středních školách probíhal i ve vysokém školství. V Jihomoravském kraji ještě v roce 2016 studovalo na vysokých školách přes 66,9 tis. studentů. V kraji mělo v roce 2016 trvalé bydliště 29,8 tis. studentů vysokých škol. O 5 let později, resp. ve školním roce 2021/2022, se počet studentů vysokých škol v kraji snížil o 3,1 tis. na 63,8 tis. Zároveň o 3,9 tis. poklesl i počet vysokoškoláků s bydlištěm v kraji. V roce 2025 zaznamenáváme celkový meziroční nárůst počtu studentů o 2,9 tis., kterých tak bylo 68,2 tis.

Graf 2.25 Studenti vysokých škol v Jihomoravském kraji



Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Zdraví

V kraji je téměř 6,6 tis. lékařů.

Údaje o zdravotnických zařízeních a počtech lékařů za rok 2025 nejsou dosud k dispozici, proto jsou uvedena stručná fakta roku předešlého. Ve zdravotnických zařízeních (státní i nestátní) v Jihomoravském kraji v roce 2024 působilo 6 544 lékařů (počet přepočtený na plně zaměstnané). Od roku 2014 se počet lékařů v kraji každoročně zvyšoval až do roku 2021. V roce 2022 jejich počet mírně poklesl a v následujícím období došlo k opětovnému nárůstu počtu lékařů a v roce 2025 došlo znovu k poklesu.

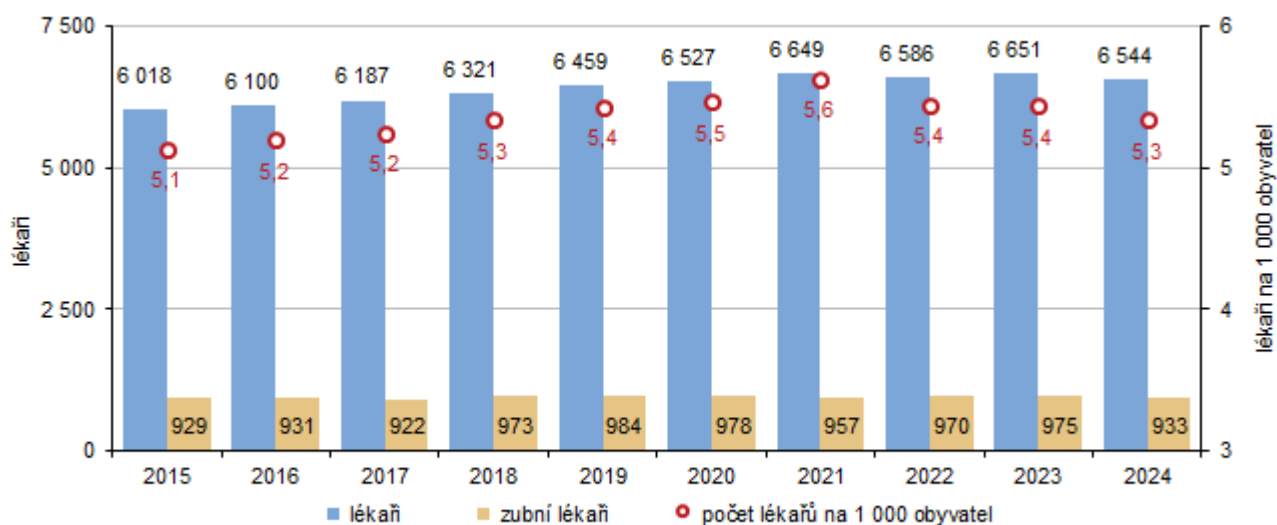
Počet lékařů v přepočtu na tisíc obyvatel je mezi kraji třetí nejvyšší.

Relativní ukazatel, počet lékařů na 1 000 obyvatel také klesl a dosáhl hodnoty 5,3, tedy na úroveň roku 2018. Mezi kraji klesnul o jednu příčku a umístil se na 3. místě po hl. m. Praze a Olomouckém kraji. Zároveň přesahoval republikovou hodnotu, která činí 4,8.

Kraj je počtem zubních lékařů na 1000 obyvatel na druhém místě.

Zubní péči v kraji, ve státních i nestátních zařízeních zajišťovalo ve sledovaném období 933 zubních lékařů (počet přepočtený na plně zaměstnané), což je o 42 zubních lékařů méně než v roce 2023. Nejvyšší počet zubních lékařů (984) v kraji byl v roce 2019. Mezi kraji je počtem zubních lékařů na 2. místě za hl. m. Prahou. Počet zubních lékařů v přepočtu na 1 000 obyvatel byl v roce 2024 mezi kraji na druhém místě společně s Olomouckým krajem a dosáhl hodnoty 0,8, která se od roku 2012 drží dlouhodobě na stejné úrovni.

Graf 2.26 Lékaři v Jihomoravském kraji (přepočtené osoby)

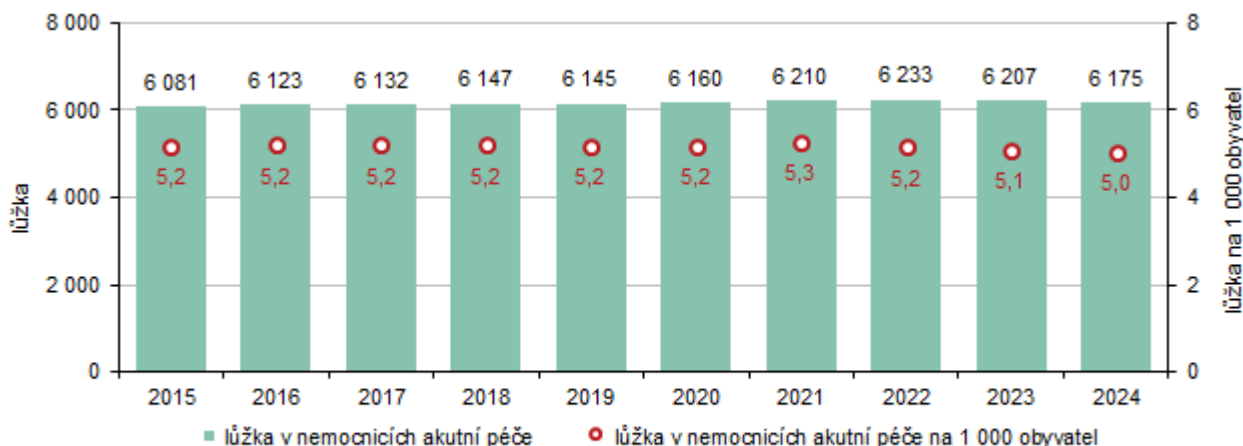


Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Snížil se počet lůžek v nemocnicích akutní péče, pacient zde strávil v průměru 5,7 dní.

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2024 v provozu 20 nemocnic akutní péče, v nichž bylo k dispozici 6 175 lůžek, což je o 32 méně než v předchozím roce. Z hodnot uvedených v grafu je patrné, že počet lůžek akutní péče se dlouhodobě nijak výrazně nemění. Na 1 000 obyvatel bylo k dispozici 5,0 lůžek, což je po hl. městě Praze spolu s Královéhradeckým krajem druhá nejvyšší hodnota. V roce 2024 bylo v nemocnicích akutní péče v kraji registrováno 224,8 tis. hospitalizací (meziročně o 371 více), průměrná ošetrovací doba v délce 5,7 dne se meziročně o 0,1 dne zkrátila.

Graf 2.27 Lůžka v nemocnicích akutní péče v Jihomoravském kraji



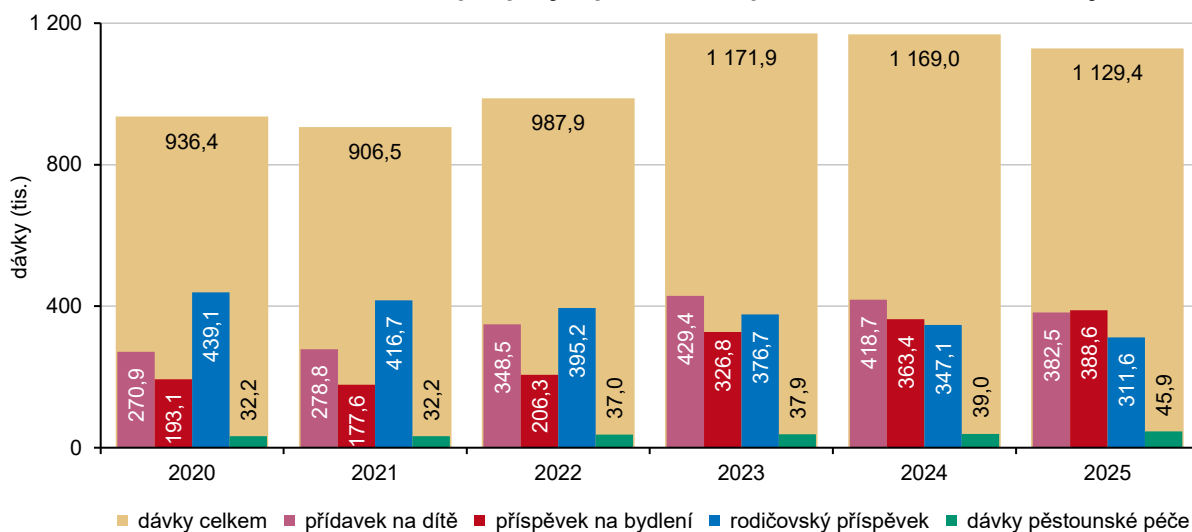
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Státní sociální podpora

1,1 mil. vyplacených dávek státní sociální podpory a péstounské péče představovalo částku 6,9 mld. Kč.

Mezi dávky státní sociální podpory se řadí přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné a pohřebné. K dávkám péstounské péče mj. patří příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna. V roce 2025 bylo v Jihomoravském kraji v sociálních programech vyplaceno 1,1 mil. dávek (1 083,4 tis. dávek státní sociální podpory a 45,9 tis. dávek péstounské péče). Celková výše dávek dosáhla částky 6,9 mld. Kč (6 310,7 mil. Kč v dávkách státní sociální podpory a 559,7 mil. Kč v dávkách péstounské péče). Na jednoho obyvatele v kraji tak v průměru připadla částka 5 599 Kč. Počet vyplacených dávek byl mezi kraji 2. nejvyšší (po Moravskoslezském kraji), výše vyplacených dávek byla mezi kraji 4. nejvyšší, přepočtená částka na jednoho obyvatele byla 6. nejvyšší.

Graf 2.29 Počet dávek státní sociální podpory a péstounské péče v Jihomoravském kraji

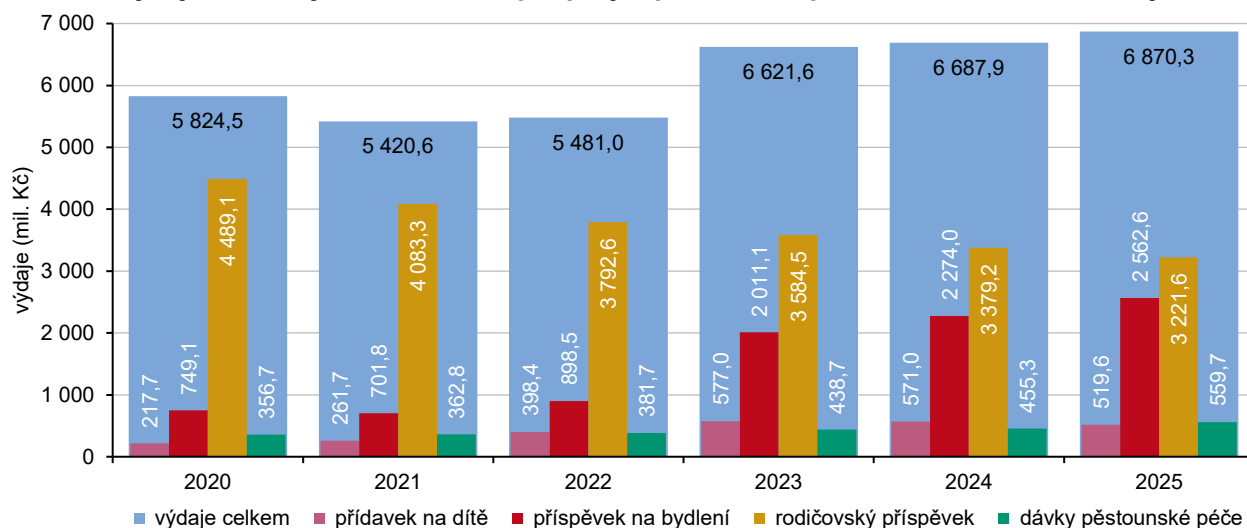


Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Celkový počet vyplacených dávek SSP včetně dávek péstounské péče, meziročně klesl o 0,2 %, vyplacená částka však byla o 66,3 mil. Kč vyšší.

V počtu vyplacených dávek státní sociální podpory (SSP) tvořil do roku 2017 největší část přídavek na dítě, v letech 2018 až 2022 to již byl rodičovský příspěvek. Od roku 2023 tvořil opět největší podíl (37,9 %) přídavek na dítě, který v roce 2025 mírně poklesl na 35,3 %. Nejvyšší částka z vyplacených dávek SSP v celém období let 2015 až 2025 připadla na rodičovský příspěvek v roce 2020 (82,1 %). V roce 2025 proti předešlému roku klesl počet vyplacených dávek SSP o 46,6 tis., tj. o 4,1 %. Vyplacená částka dávek SSP naopak vzrostla o 66,3 mil. Kč, tj. o 1,0 %. Za meziročním poklesem je především změna u počtu a objemu přídavku na dítě a rodičovského příspěvku. K nárůstu výdajů došlo u příspěvku na bydlení v souvislosti s legislativní úpravou této dávky v letech 2022 a 2023, kdy na dávku poté dosáhlo více osob. Počet dávek meziročně vzrostl o 25,3 tis. (o 7,0 %). Vyplacená částka byla vyšší o 288,6 mil. Kč, tj. o 12,7 %. Ve srovnání s rokem 2020 byl počet příspěvků na bydlení dvojnásobný a jejich objem dosáhl více než trojnásobku.

Graf 2.30 Výdaje na dávky státní sociální podpory a péčovské péče v Jihomoravském kraji



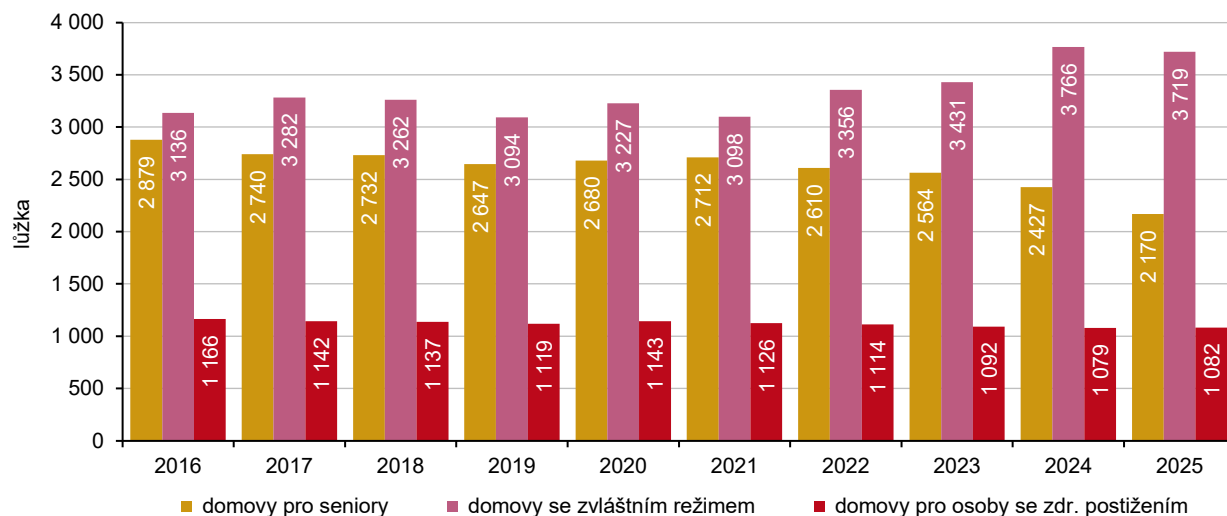
Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením

Příspěvek na péči lze použít k úhradě profesionální sociální služby i k zajištění péče v rodině.

Sociální službou rozumíme činnost zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Sociální služby je možno poskytovat terénní formou – uživateli je služba poskytována v jeho domácím prostředí (pečovatelská služba, osobní asistence); formou ambulantní – uživatel dochází do zařízení (poradny); formou pobytovou – uživatel v zařízení poskytující sociální služby bydlí (domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, azylové domy). Na zajištění sociálních služeb se podílí i stát, a to formou příspěvku na péči. Příspěvek je poskytován osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při péči o sebe, při zvládání základních životních potřeb a při zajištění soběstačnosti. Výše příspěvku je stanovena podle stupně závislosti oprávněné osoby. Osoba může z příspěvku na základě vlastní svobodné volby hradit profesionální sociální službu nebo jej použít k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině.

Graf 2.31 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Jihomoravském kraji



Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

K pobytovým zařízením sociálních služeb patří především domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením.

Zákon o sociálních službách (108/2006 Sb.) definuje 23 druhů zařízení poskytující sociální služby. Mezi ně se řadí i domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením. Domovy pro seniory jsou určeny zpravidla pro osoby ve věku 65 a více let, mající sníženou soběstačnost především z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Domovy se zvláštním režimem jsou určeny pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu chronického duševního onemocnění – stařecká, Alzheimerova a ostatní typy demencí – vyžadující komplexní péči.

V zařízeních poskytujících vybrané sociální služby bylo na konci roku 2025 k dispozici téměř 7,0 tis. míst.

Nejčtenější pobytovou službou jsou domovy se zvláštním režimem a domovy pro seniory a domovy pro osoby se zdravotním postižením. Podle údajů MPSV bylo v zařízeních poskytujících tyto sociální služby v roce 2025 v kraji k dispozici 9 971 míst, z tohoto počtu bylo 3 719 míst v domovech se zvláštním režimem, 2 170 míst v domovech pro seniory a 1 082 míst v domovech pro osoby se zdravotním postižením.

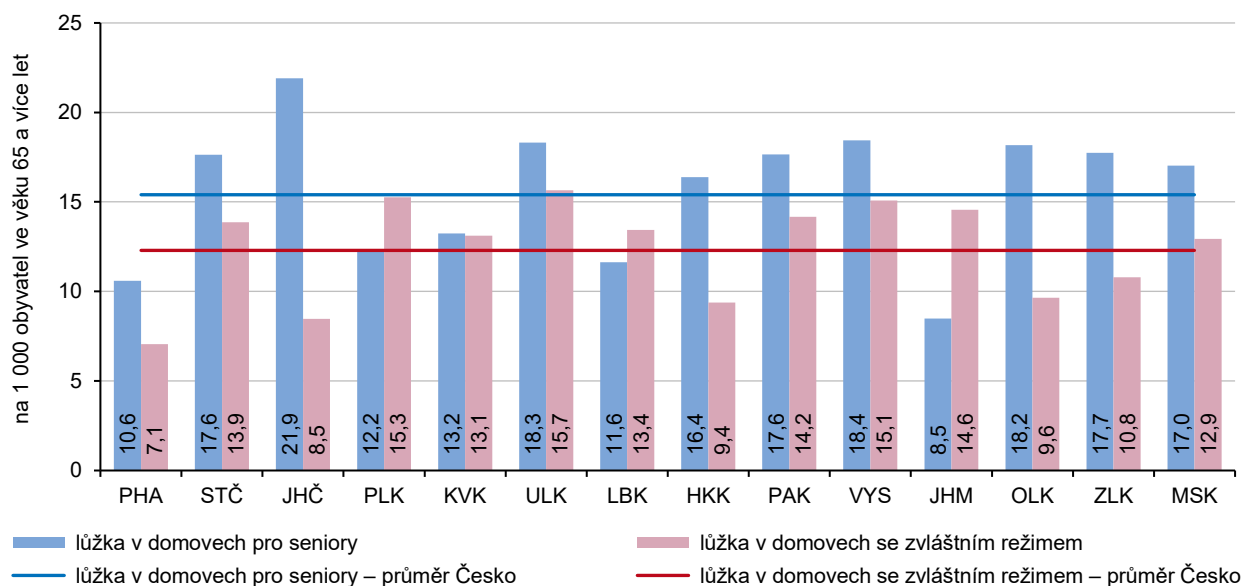
V přepočtu kapacit na tisíc obyvatel ve věku 65 a více let si kraj stojí dobře u domovů se zvláštním režimem, opak ale platí pro přepočet v domovech pro seniory.

V přepočtených hodnotách připadalo v roce 2025 na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let 8,5 lůžek v domovech pro seniory, resp. 14,6 lůžek v domovech se zvláštním režimem. Zatímco přepočtený počet lůžek v domovech pro seniory byl mezi kraji nejnižší a jediný pod hodnotou 10 (nejvyšší byl v Jihočeském kraji - 21,9 ‰), počet míst v domovech se zvláštním režimem byl 4. nejvyšší (prvenství drží v Ústeckém kraji s 15,7 ‰, nejnižší stav byl v Praze – 7,1 ‰).

Kapacity vybraných pobytových služeb se měnily oběma směry, v souhrnu se však počet míst snížil.

Celková kapacita zařízení vybraných pobytových sociálních služeb uvedených v grafu se od roku 2016 snížila o 210 míst. Nárůst byl zaznamenán u počtu míst v domovech se zvláštním režimem, počet míst byl v roce 2025 oproti stavu před 10 lety o 583 vyšší. Počet míst v domovech pro osoby se zdravotním postižením se v průběhu 10 let snížil o 84 míst a v domovech pro seniory poklesl o 709 míst. Ve změnách kapacit však není zohledněna možná změna určení poskytované sociální služby.

Graf 2.32 Lůžka v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem v krajích v roce 2025



Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Stávající kapacity zařízení poskytujících pobytové sociální služby jsou

Očekávané navyšování počtu osob v seniorském věku v blízké budoucnosti bude klást zvýšené požadavky na sociální služby. Služby, které ani v současnosti svými

nedostačující, svědčí o tom množství neuspokojených žádostí o umístění.

kapacitami nestačí pokrýt vznesené požadavky. Na konci roku 2024 bylo v kraji 4,0 tis. neuspokojených žadatelů o umístění do domova pro seniory a 4,3 tis. žadatelů o umístění do domova se zvláštním režimem. Mezikrajské srovnání v roce 2024 Jihomoravskému kraji přineslo druhý nejvyšší počet po Moravskoslezském kraji neuspokojených žádostí o umístění do domova se zvláštním režimem, resp. 8. místo v pořadí v počtu neuspokojených žádostí o umístění do domova pro seniory.

Držitelé průkazu TP.

Průkaz zdravotně-tělesně postižených vydává úřad práce lidem, které uzná za dlouhodobě tělesně, smyslově nebo duševně postižené. Podle stupně postižení jsou 3 typy průkazů. Průkaz TP (tělesně postižený) náleží těm osobám, jimž bylo uznáno funkční postižení pohyblivosti a orientace, včetně onemocnění autistického spektra. Jde o stav, kdy došlo k poruše pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy s chůzí okolo překážek a na nerovném terénu. V Jihomoravském kraji bylo v prosinci roku 2025 celkem 5 928 držitelů průkazů TP. Více jak polovina (56,7 %) z nich byla ve věku 65 a více let.

Držitelé průkazu ZTP.

Průkaz ZTP (zvláště tělesně postižený) patří nemocným, kteří mají těžké funkční postižení pohyblivosti nebo orientace, včetně poruchy autistického spektra. Jde o stav, kdy se daná osoba potýká s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, díky němuž není schopen samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna pohybu se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti. V kraji bylo v prosinci roku 2025 celkem 29 847 držitelů těchto průkazů, mezi nimi opět převládala věková kategorie 65+ (75,0 % držitelů).

Držitelé průkazu ZTP/P.

Průkaz ZTP/P (zvláště tělesně postižený s průvodcem) náleží osobám, které trpí obzvláště těžkým funkčním postižením, které je spojeno s úplnou ztrátou pohybu nebo orientace s potřebou průvodce, a to včetně osob s poruchou autistického spektra. Nemocní nejsou schopni samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla na invalidním vozíku. V Jihomoravském kraji bylo v prosinci 2025 celkem 8 844 držitelů průkazu ZTP/P, kde největší skupinu tvořila věková kategorie 18-64 let (48,2 %).

Důchodci, důchody

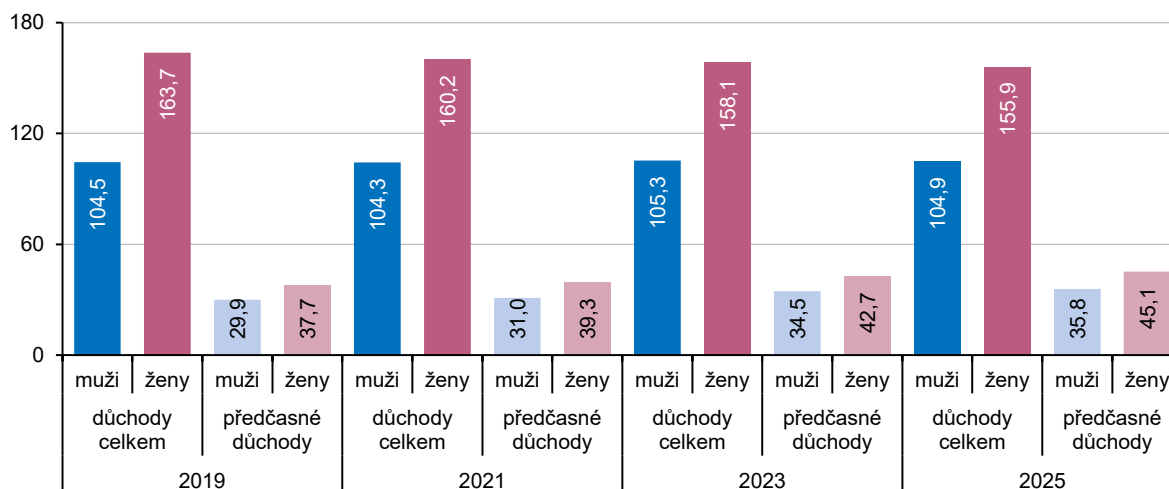
Starobní důchod v kraji na konci roku 2025 pobíralo více než 260 tisíc osob.

Starobní důchod včetně souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem (bez poměrného starobního důchodu) na konci roku 2025 v kraji pobíralo 260,8 tis. osob. Proti roku 2024 poklesl počet příjemců starobního důchodu o 2 416 osob, tj. o 0,9 % (počet příjemců od roku 2013 do roku 2019 narůstal, od roku 2020 do roku 2022 klesal, v roce 2023 zaznamenal menší růst, v roce 2024 stagnoval). Mezi příjemci starobního důchodu převažují ženy, v roce 2025 bylo mezi příjemci v kraji 155,9 tis. žen (meziroční pokles o 1 601 žen) a 104,9 tis. mužů (meziroční pokles o 815 mužů). Počet mužů se proti roku 2019 zvýšil o 387 osob, počet žen poklesl o 7,8 tis.

Bylo mezi nimi 81 tisíc příjemců předčasného důchodu.

Mezi příjemci starobního důchodu (vč. souběhu) bylo v roce 2025 také téměř 81,0 tis. příjemců předčasného důchodu (35,8 tis. mužů a 45,1 tis. žen). Tento počet byl proti roku 2019 o 13,3 tis., tj. o 19,7 % vyšší. Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na celku se postupně zvyšuje, v roce 2015 činil 23,3 %, v roce 2020 vzrostl na 25,7 % a v roce 2025 již dosáhl 31,1 %. U mužů v kraji byl na konci roku 2025 podíl předčasných důchodů výrazně vyšší (34,2 % oproti 28,9 % u žen). I přes postupné zvyšování podílu předčasných důchodů byla krajská hodnota po Praze a Středočeském kraji 3. nejnižší a pod průměrem Česka (32,8 %).

Graf 2.33 Příjemci starobních důchodů (bez poměrných) vč. souběhu podle pohlaví v Jihomoravském kraji (tis. osob)

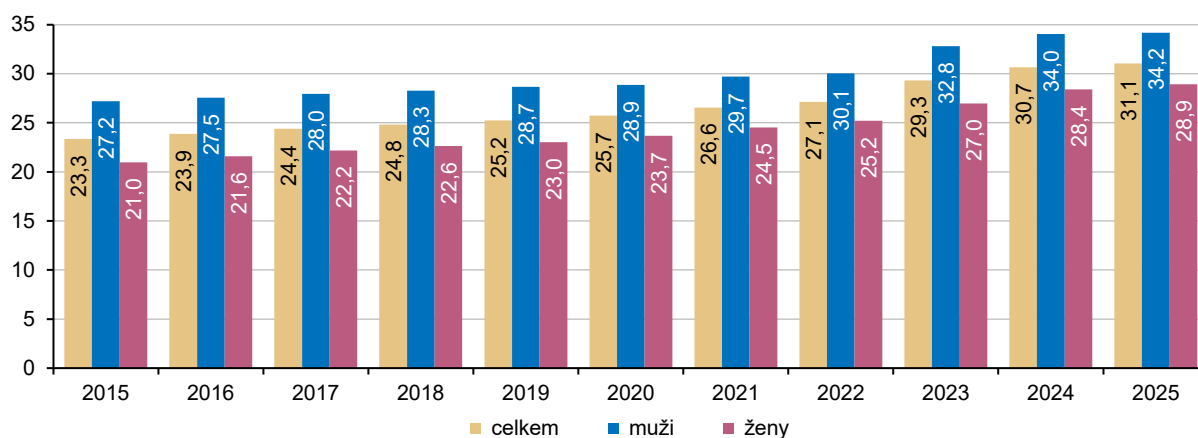


Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Samostatný starobní důchod pobíralo 197 tisíc osob.

Z celkového počtu příjemců starobního důchodu bylo v roce 2025 v kraji 197,0 tis. příjemců starobního důchodu sólo (bez souběhu s vdovským či vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu). Meziročně se jejich počet snížil o 1 559 osob. Mezi příjemci starobního důchodu v roce 2025 v kraji bylo 102,2 tis. žen (meziroční pokles o 840 žen), mužů bylo 94,8 tis. (meziroční pokles o 719 mužů).

Graf 2.34 Podíl příjemců předčasného starobního důchodu (vč. souběhu) v Jihomoravském kraji (%)



Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Starobní důchod vyplácený v Jihomoravském kraji je ve srovnání s ostatními kraji 5. nejvyšší.

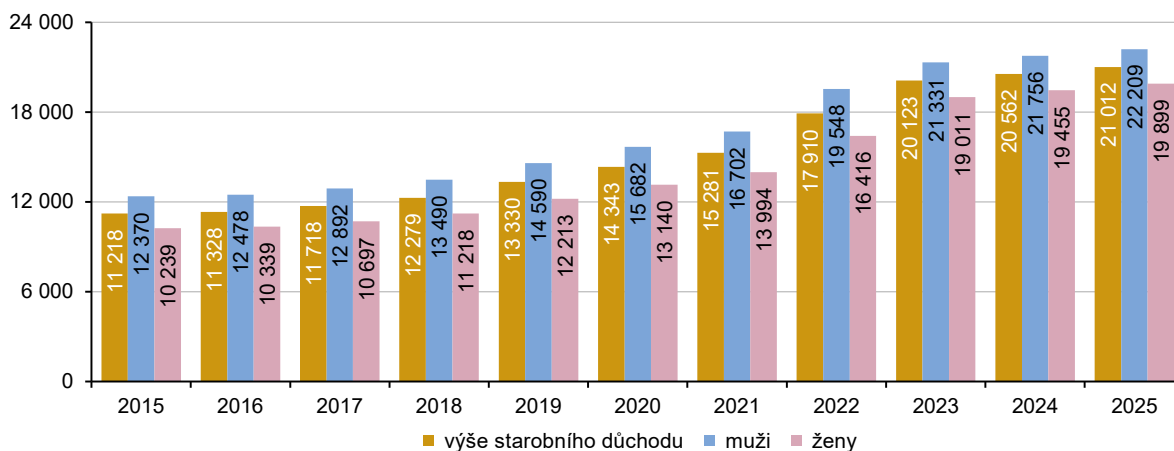
Průměrný starobní důchod (sólo, tj. bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem, bez poměrného starobního důchodu) v Jihomoravském kraji, který na konci roku 2025 činil 21 012 Kč, byl proti průměru Česka nižší o 163 Kč a ve srovnání s ostatními kraji byl 5. nejvyšší. Nejvyšší starobní důchody byly v prosinci roku 2025 vypláceny v hl. m. Praze, nejnižší pobírali důchodci žijící v Karlovarském kraji. Starobní „sólo“ důchod mužů v kraji dosáhl v prosinci 2025 částky 22 209 Kč a o 2 310 Kč převyšoval důchod žen (19 899 Kč). Rozdíl v důchodech mužů a žen se až do roku 2022 zvyšoval, kdy rozdíl dosáhl výše 3 132 Kč. V následujících letech se rozdíl postupně snižoval, ale v roce 2025 byl zaznamenán opět jeho mírný nárůst.

V kraji jsou nejvyšší důchody v Brně a nejnižší na Znojmsku.

V rámci kraje jsou dlouhodobě nejvyšší starobní důchody vypláceny v Brně-městě (v roce 2025 v průměru 21 630 Kč). Nejnižší částky, a to také dlouhodobě, jsou vypláceny starobním důchodcům v okrese Znojmo (v roce 2025 v průměru

19 779 Kč). Tato skutečnost souvisí i s podílem příjemců předčasného starobního důchodu, neboť nejvyšší podíl příjemců předčasného důchodu v roce 2025 byl zjištěn právě v okrese Znojmo (45,9 %) a nejnižší v Brně-městě (22,6 %).

Graf 2.35 Průměrný měsíční starobní důchod sólo (bez souběhu) v Jihomoravském kraji (Kč)



Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Průměrný důchod tvořil 46,9 % vůči mediánu mezd v kraji.

Výši průměrného starobního důchodu sólo (bez souběhu) lze posuzovat i ve vztahu k mediánu průměrné mzdy v kraji. V roce 2015 průměrný důchod v kraji tvořil 48,1 % mediánu průměrného výděлку, v dalších letech podíl postupně klesal až na hodnotu 42,7 % (rok 2018). Oproti roku 2024 se důchod vůči mediánu mezd snížil o 2,5 % a dosáhl tak hodnoty 46,9 %.

Starobní důchody pobírá více než čtyři pětiny důchodců.

Starobní plný a poměrný (sólo a v souběhu s vdovským/vdoveckým) pobíralo v prosinci 2025 v kraji 262,1 tis. důchodců, což představuje 81,0 % všech příjemců důchodů (u mužů 78,6 % a 82,7 % u žen). Dalšími nejpočetnějšími skupinami jsou příjemci důchodů pro invaliditu 1. stupně v souběhu (8,2 %) a 3. stupně v souběhu (5,4 %).

Graf 2.36 Příjemci důchodů podle pohlaví a druhu pobíraného důchodu v Jihomoravském kraji v prosinci 2025



Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Počet příjemců důchodů
3. stupně invalidity vytrvale
klesá.

Stupeň invalidity vystihuje míru omezení pracovních schopností. Nejmírnější 1. stupeň znamená snížení pracovní schopnosti o 35–49 %, při snížení pracovní schopnosti o 70 a více procent se jedná o invaliditu 3. stupně. Zatímco v roce 2013 byl 3. stupeň invalidity mezi invalidními důchodci v kraji zastoupen nejvíce, v roce 2025 byli nejpočetnější skupinou důchodci s 1. stupněm invalidity. Počet důchodců, pobírajících invalidní důchod (včetně souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem), se v průběhu posledního desetiletí téměř nezměnil – meziroční změny probíhají v řádech jednotek desetin procenta. V prosinci 2025 jich bylo celkem 55 039, z toho 48,2 % s 1. stupněm, 31,6 % s 3. stupněm a 20,2 % s 2. stupněm invalidity.

Kultura

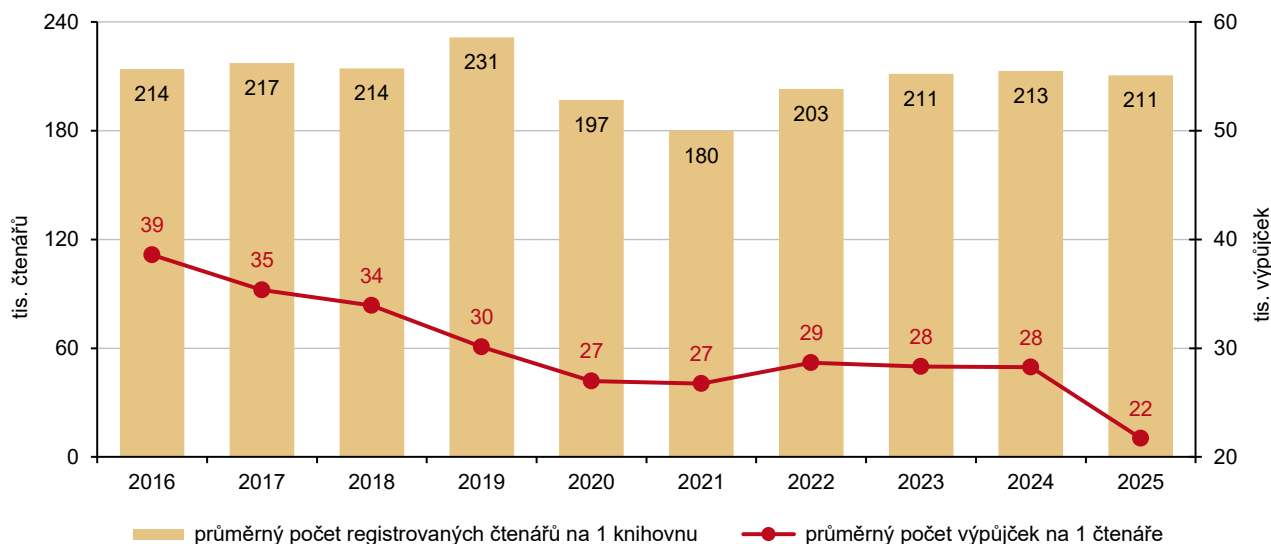
Zdrojem dat pro oblast
kultury jsou údaje
Národního institutu pro
kulturu.

V oblasti kulturních zařízení jsou pro potřeby statistiky využívány výstupy z resortních statistických informačních systémů, které zpracovává Národní institut pro kulturu, Praha. Údaje zachycují stav ke konci roku (např. počet knihoven, galerií), u intervalových ukazatelů úhrn za rok (např. počet návštěvníků). Údaje jsou šetřeny za kulturní organizace, jejichž zřizovatelem je stát (Ministerstvo kultury ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR nebo jiná ministerstva a územně samosprávné celky) a dále kulturní zařízení zřizovatelů církevních, občanských sdružení, obecně prospěšných společností, podnikatelů (právnických i fyzických osob) aj.

Počet veřejných knihoven
v kraji klesl na 687, počet
registrovaných čtenářů ale
navzdory tomu nepatrně
vzrostl.

V Jihomoravském kraji bylo na konci roku 2025 v provozu 595 veřejných knihoven a 100 poboček knihoven včetně pojízdných zařízení. V knihovnách bylo registrováno celkem 146,3 tis. čtenářů, z toho bylo 41,4 tis. čtenářů ve věku do 15 let. Z níže uvedených dat můžeme vyčíst pozvolný nárůst obou skupin registrovaných čtenářů oproti „covidovým“ letům 2020 a 2021. Nicméně počet registrovaných čtenářů byl v porovnání s rokem 2019 o 9,9 % nižší a o 5,0 % nižší u počtu čtenářů do 15 let.

Graf 2.37 Čtenáři knihoven (včetně poboček) v Jihomoravském kraji v letech 2016 až 2025¹⁾



¹⁾ průměrný počet výpůjček na 1 čtenáře za rok 2025 není srovnatelný, pokles jde na vrub změny metodiky

Zdroj: Národní institut pro kulturu

Registrovaný čtenář si
v roce 2024 vypůjčil
v průměru 28 knih.

Čtenáři měli v knihovnách v kraji v roce 2025 k dispozici 8,6 mil. knihovních jednotek. Bylo evidováno celkem 3,2 mil. výpůjček, ale jejich pokles oproti roku 2024 jde na vrub změny metodiky (z celkového počtu výpůjček vypadly prolongace). Registrovaný

čtenář si v roce 2025 vypůjčil v průměru 22 knih. Průměrný počet registrovaných čtenářů připadajících na jednu knihovnu včetně poboček byl až do roku 2018 vcelku stálý, po mírném nárůstu čtenářů v roce 2019 následoval pokles, který dosáhl minima v roce 2021 (180 čtenářů na knihovnu). V roce 2025 bylo registrováno na jednu knihovnu průměrně 211 čtenářů.

Téměř 12 % obyvatel kraje vlastní čtenářský průkaz.

V roce 2025 na jednu knihovnu v Jihomoravském kraji připadalo 1 766 obyvatel, počet registrovaných čtenářů tvořil 11,9 % středního stavu obyvatel. Pokud by měl tento ukazatel posloužit jako měřítko pro srovnání krajů, pak nejnižší podíl čtenářů z počtu obyvatel byl vykázán v Ústeckém kraji (7,8 %), nejvyšší v hl. m. Praze (15,0 %). Podíl registrovaných čtenářů na celkovém počtu obyvatel v Jihomoravském kraji byl spolu s Plzeňským krajem 6. nejvyšší.

Ke kulturním zařízením patří též památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné.

Dalším prvkem z oblasti kulturních zařízení jsou památkové objekty s kulturně výchovným využitím, které jsou v kraji zpřístupněné návštěvníkům za vstupné. Patří sem hrady, zámky, kláštery, kostely, mlýny apod., ovšem památky, které jsou ve správě muzea či galerie, sem zařazeny nejsou.

Jihomoravský kraj nabízí pestrou škálu zpřístupněných památkových objektů.

V Jihomoravském kraji k památkovým objektům zpřístupněným návštěvníkům za vstupné náleží patří hrady Bítov, Janův Hrad, Nový Hrad u Adamova, Pernštejn, Špilberk, Veveří; zříceniny hradu Boskovice, Cornštejn, Nový Hrádek u Lukova; zámky Boskovice, Bučovice, Kunštát na Moravě, zámek Lednice se 4 objekty, Lysice, Milotice, Oslavany, Rájec nad Svitavou, Rosice, Slavkov u Brna, Uherčice, zámek Valtice se 3 objekty, Velké Opatovice, Vranov nad Dyjí; kláštery v Dolních Kounicích, Předklášteří, Rajhradě; mlýny Rudice, Veverská Bítýška, Klobouky u Brna, Ruprechtov; věže Vlčova nebo Radniční ve Znojmě.

Památkové objekty v Jihomoravském kraji ročně navštíví více než milion osob.

Od roku 2016 do roku 2019 památkové objekty v Jihomoravském kraji navštívilo každoročně více než milion osob. Po výrazném propadu návštěvnosti v období „covidových“ let, kdy památky navštívilo v průměru 946,2 tis. osob, překročila v následujících letech návštěvnost opět milionovou hranici (1,3 mil. návštěvníků). V areálu památek jsou pořádány i kulturní akce. V roce 2025 dosáhl počet návštěvníků kulturních akcí v těchto objektech 1,6 tis. osob. Oproti loňskému roku došlo k nárůstu počtu návštěvníků kulturních akcí o 18,7 %.

I počet návštěvníků expozic a výstav v kraji překročil hranici jednoho milionu.

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2025 veřejnosti k dispozici 39 muzeí a památníků, 2 galerie a 45 poboček muzeí a galerií. Bylo v nich možno shlédnout 254 expozic a 369 výstav, které navštívilo přes 1,3 mil. návštěvníků.

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet registrovaných trestných činů meziročně mírně klesl.

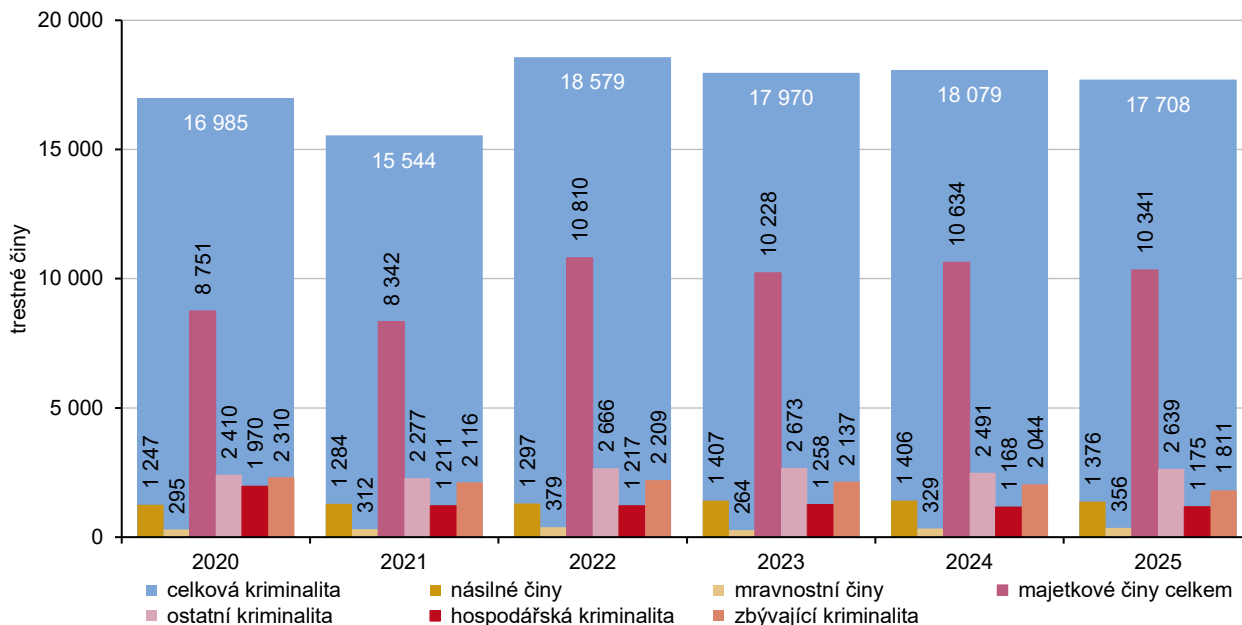
Do celkového počtu registrovaných trestných činů jsou zahrnuty i trestné činy vyšetřované oddělením železniční policie a doprovodu vlaků Jihomoravského kraje a Inspektorátem cizinecké policie Brno – Tuřany. Počet trestných činů v Jihomoravském kraji po skokovém nárůstu v roce 2022 víceméně stagnuje. V roce 2025 bylo registrováno 17 708 trestných činů, meziročně jejich počet klesl o 371, tj. o 2,1 %.

Přepočet registrovaných trestných činů na tisíc obyvatel byl ve srovnání s ostatními kraji 8. nejvyšší.

Počet registrovaných trestných činů v Jihomoravském kraji v roce 2025 byl ve srovnání s ostatními kraji 4. nejvyšší a tvořil 10,4 % z celkového počtu trestných činů v Česku. Nejvyšší počet registrovaných trestných činů byl evidován v hl. m. Praze (34,9 tis.), nejméně v Karlovarském kraji (5,0 tis.). Meziročně došlo u šesti krajů k poklesu počtu trestných činů, nejvýraznější pokles zaznamenala Praha (o 9,3 %).

V relativním vyjádření byla nejvyšší kriminalita také v hl. m. Praze (24,9 trestných činů na tisíc obyvatel), přepočet v Jihomoravském kraji ve výši 14,4 ‰ byl mezi kraji 8. nejvyšší. Nejnižší kriminalita v této formě vyjádření byla v Pardubickém kraji (9,4 ‰).

Graf 2.38 Registrované trestné činy v Jihomoravském kraji



Zdroj: Policejní prezidium České republiky

Obecné trestné činy se podílejí na celkové kriminalitě více než čtyřmi pětinami.

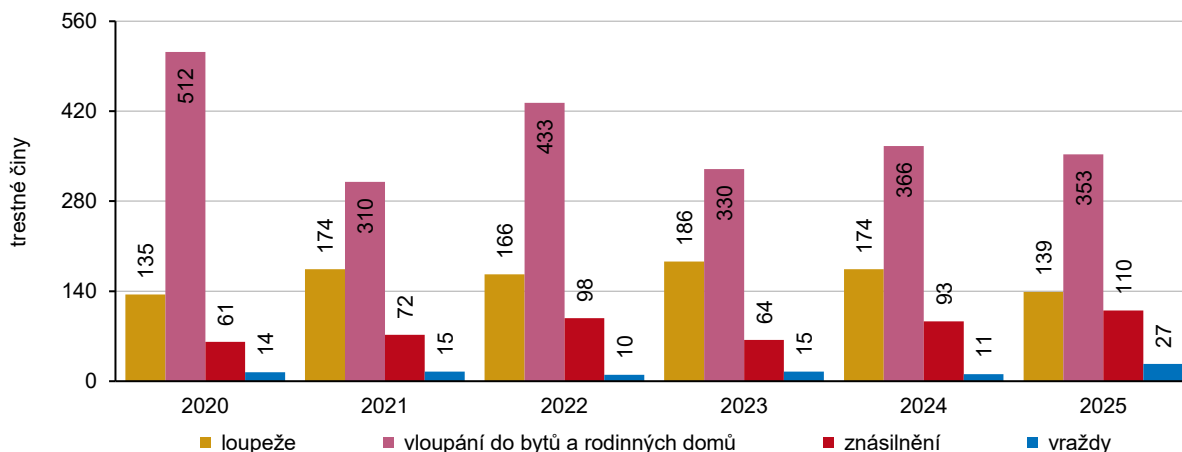
Z hlediska klasifikace patřila většina trestných činů mezi obecné trestné činy (násilné, mravnostní, majetkové trestné činy a ostatní kriminalita) – v roce 2025 tvořily 83,1 % z celkového počtu registrovaných trestných činů. Hospodářské činy tvořily 6,6 % z celku a na tzv. „zbyvajících“ kriminalitu připadlo 10,2 % z celkového počtu trestných činů.

Trestné činy páchají i mladiství a nezletilí. Víc jak polovinu trestných činů mají na svědomí recidivisté.

Z celkového počtu registrovaných trestných činů v roce 2025 bylo 6 599 objasněno, dodatečně bylo objasněno 2 320 trestných činů (dodatečně objasněné skutky jsou ty, u nichž bylo trestní stíhání zahájeno již v předešlém roce či předešlých letech). Z krajského úhrnu 8 919 objasněných trestných činů bylo 201 činů spácháno nezletilými (osoby ve věku do 14 let), 327 trestných činů spáchali mladiství (osoby ve věku 15 až 17 let). Více než polovinu objasněných trestných činů spáchaly opakovaně trestané osoby (4 916 činů, tj. 55,1 % z krajského úhrnu). Celkem 1 330 činů bylo spácháno pod vlivem návykových látek, z toho 877 trestných činů pod vlivem alkoholu.

Nejvyšší kriminalita je v Brně, nejnižší na Blanensku.

Z okresů Jihomoravského kraje bylo nejvíce trestných činů v roce 2025 zjištěno v Brně-městě (9 145, tj. 51,6 % z celkové kriminality v kraji), nejméně v okrese Vyškov (898, tj. 5,1 % z krajské hodnoty). Při přepočtu na tisíc obyvatel byla nejvyšší úroveň kriminality opět v Brně-městě (22,8 trestných činů na tisíc obyvatel), nejnižší v okrese Blansko (8,8 trestných činů na tisíc obyvatel). Je důležité uvést, že meziročně byl zaznamenán pokles kriminality ve všech okresech kraje s výjimkou Vyškovska, kde kriminalita narostla o 15,1 %, a Znojemska (nárůst o 2,1 %).

Graf 2.39 Vybrané trestné činy v Jihomoravském kraji

Zdroj: Policejní prezidium České Republiky

Pokles počtu dopravních nehod v roce 2025.

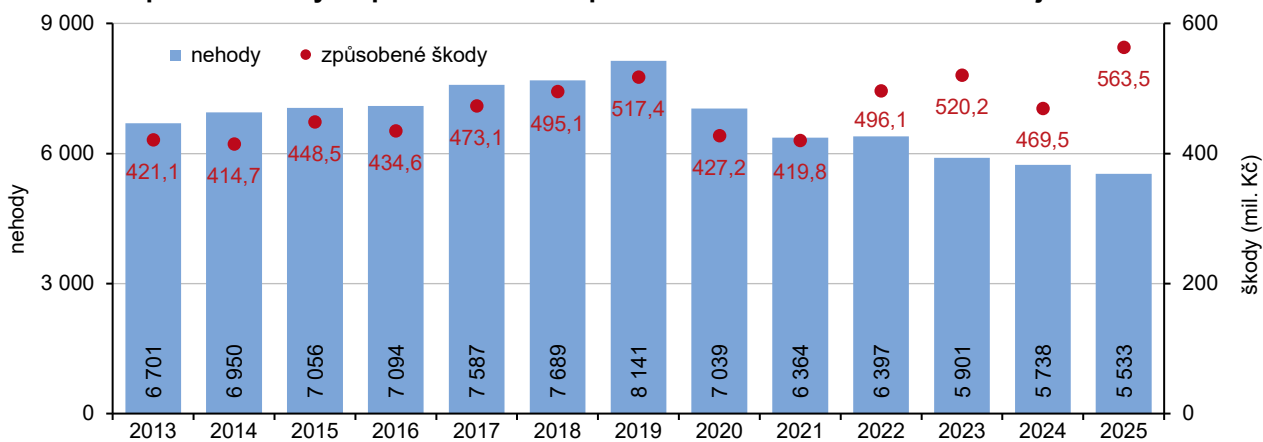
S provozem dopravních prostředků, který v kraji probíhá na 4,4 tis. kilometrů silnic a dálnic, je spojena i negativní stránka, a tou je nehodovost. Až do roku 2019 se ukazatele nehodovosti v kraji spíše každoročně zhoršovaly. V následujícím období dochází k výraznému poklesu počtu nehod. Výše způsobených škod do roku 2022 přibližně kopírovala křivku nehodovosti. V letech 2023 a 2024 však navzdory klesající nehodovosti výše škod oproti dřívějším rokům vlivem inflace vzrostla. Počet dopravních nehod v kraji v roce 2025 klesl na 5 533, což bylo o 205 nehod méně než v předchozím období (-3,6 %).

Průměrná škoda způsobená dopravní nehodou dosáhla 101,8 tisíc Kč.

Způsobené škody činily 563,5 mil. Kč, proti roku 2024 se zvýšily o 94,0 mil. Kč (o 20,0 %). Průměrná výše škody u jedné nehody činila v roce 2025 101,8 tis. Kč, meziročně nárůst o 24,5 %.

Při dopravních nehodách v kraji v roce 2025 zemřelo 38 osob a 176 osob bylo těžce zraněno.

Neměnným ukazatelem nehodovosti jsou škody způsobené na zdraví. Pokud by měřítkem byl pouze počet usmrcených, pak nejpříznivějším rokem v novodobé historii Jihomoravského kraje byl právě rok 2025 se 38 usmrcenými, což bylo o 34 méně než v roce předchozím. I přesto zaznamenal mezi kraji třetí nejhorší výsledek. Počet těžce zraněných se naopak o pětinu meziročně zvýšil. Těžce zraněno bylo 176 účastníků nehod, tedy o 32 více než v roce 2024. S lehkým zraněním vyvázlo z nehod 2 795 osob, což bylo o 127 více než v předešlém roce.

Graf 2.40 Dopravní nehody a způsobená škoda při nehodách v Jihomoravském kraji

Zdroj: Policejní prezidium ČR

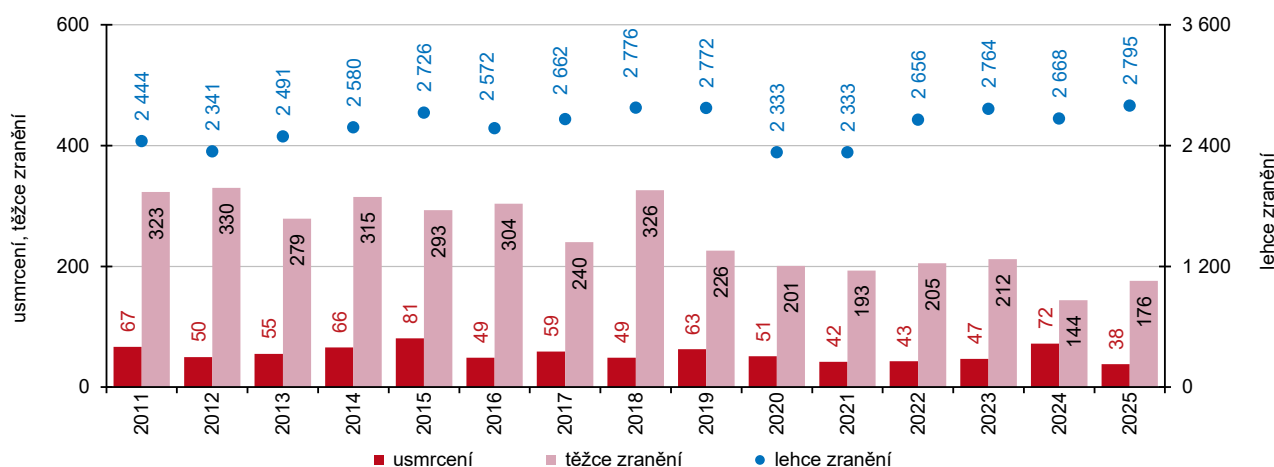
Příčinou více než dvou třetin nehod byl nesprávný způsob jízdy.

Převládající příčinou dopravních nehod v kraji byl v roce 2025 nesprávný způsob jízdy (68,9 % z celkového počtu), následovalo nedání přednosti v jízdě (14,3 %) a nepřiměřená rychlost jízdy (11,4 %). Mezi nejčastější viníky dopravních nehod obecně patří řidiči motorového vozidla. V Jihomoravském kraji řidiči motorového vozidla zavinili 4 863 nehod, tj. 87,9 % celku. Událo se však i 463 nehod, které zavinili řidiči nemotorového vozidla (8,4 % z celkového počtu, meziročně o 2,2 procentního bodu více).

Počet zemřelých při dopravních nehodách byl mezi kraji 3. nejvyšší.

Počet dopravních nehod v Jihomoravském kraji byl v roce 2025 ve srovnání s ostatními kraji 5. nejvyšší, počet zemřelých byl 3. nejvyšší. Nejvíce nehod i počet usmrčených bylo ve Středočeském kraji, nejméně v Karlovarském kraji. Přepočteme-li počet usmrčených na 1 000 hlášených nehod, tak na Jihomoravský kraj připadlo 6,9 usmrčených, což je mezi kraji 6. nejvyšší počet. Naproti tomu v Praze připadlo na jeden tisíc nehod „pouze“ 1,4 usmrčených.

Graf 2.41 Škody na zdraví při dopravních nehodách v Jihomoravském kraji



Zdroj: Policejní prezidium ČR

Jihomoravský kraj je na 2. místě pomyslného žebříčku krajů nehod pod vlivem alkoholu.

Nejvíce dopravních nehod pod vlivem alkoholu se v roce 2025 stalo na území Středočeského kraje (623 nehod). Řidiči pod vlivem alkoholu byli v kraji viníky 440 dopravních nehod (7,9 % z celku) proti roku 2024 byl tento počet o 26 případů vyšší.

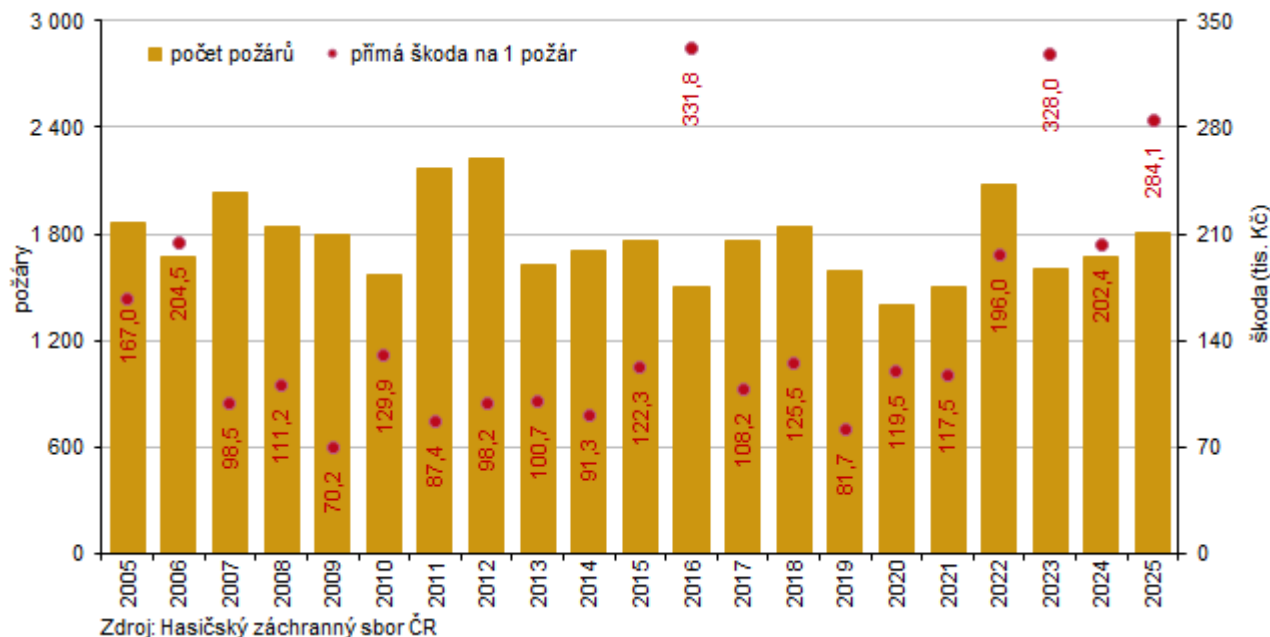
Hasiči v kraji v roce 2025 likvidovali 1 811 požárů.

V roce 2025 bylo na území Jihomoravského kraje likvidováno 1 811 požárů. Jejich počet meziročně vzrostl o 143 případů. Byl o 50 případů vyšší, než je průměr počtu požárů v letech 2005 až 2024 (1 761). Počet požárů v Jihomoravském kraji v roce 2025 byl 5. nejvyšší. K nejvyššímu počtu požárů v kraji mezi roky 2005 až 2025 došlo v roce 2012 (2 222 požárů).

Při požárech byla způsobena škoda ve výši 514,4 mil. Kč. Požár s nejvyšší škodou byl likvidován v Brně.

Spolu s nárůstem meziročního počtu požárů v kraji, došlo k navýšení přímé škody jimi způsobené. Škoda ve výši 514,4 mil. Kč se oproti roku 2024 zvýšila o 176,9 mil. Kč (+52,4 %). Jedním požárem byla v roce 2025 v průměru způsobena škoda ve výši 284,1 tis. Kč. K nejničivějším požárům v kraji v roce 2025 patřil požár bytového domu v Brně se škodou 120,0 mil. Kč, požár vlaku v Nemoticích se škodou 48,8 mil. Kč a požár haly v Brně se škodou 20,0 mil. Kč. Nejvyšší přímá škoda způsobená požáry byla v kraji zaznamenána v roce 2023, a to 526,2 mil. Kč.

Graf 2.42 Počet požárů a přímá škoda připadající na jeden požár v Jihomoravském kraji



Uchráněn byl majetek rekordní hodnoty ve výši více než 3,8 mld. Kč.

Hodnota majetku uchráněného před požáry v kraji v roce 2025 dosáhla rekordní částky 3,8 mld. Kč a představovala 7,43násobek hodnoty přímých škod. Z tohoto pohledu nejúspěšnějším rokem byl rok 2007, kdy sice byla způsobena přímá škoda ve výši přesahující 200 mil. Kč, uchráněné hodnoty však dosahovaly desetinásobku.

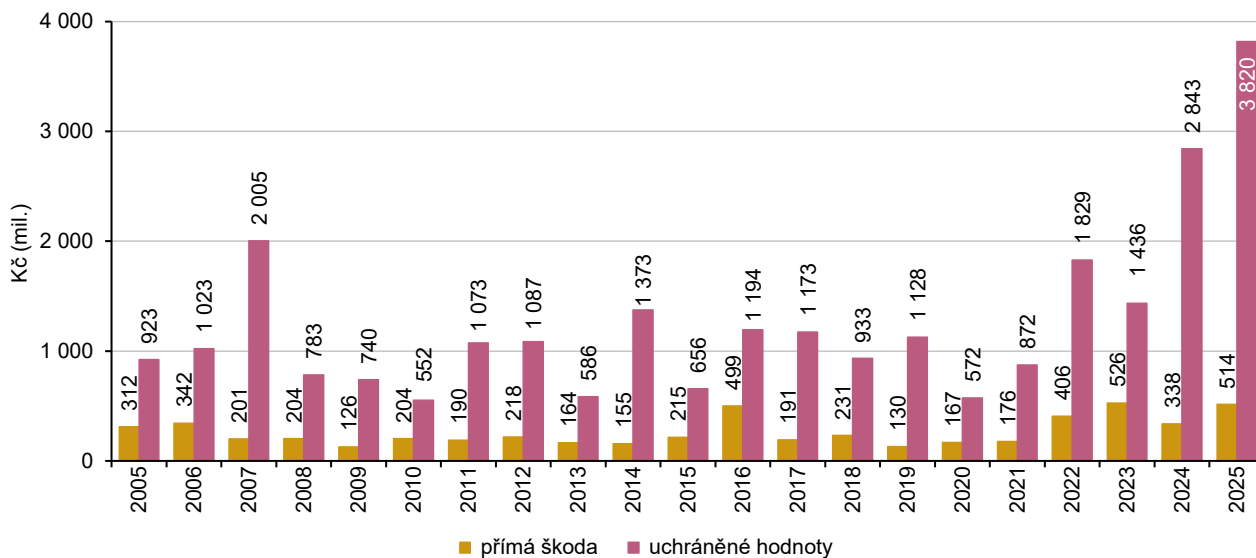
Při požárech v kraji v roce 2025 zemřelo 10 osob.

Při požárech vznikají nejen škody na majetku, ale i škody na zdraví. V roce 2025 při požárech v kraji zemřelo 10 osob a dalších 169 osob bylo zraněno. Oproti roku 2024 při požárech v kraji zemřelo o 5 osob méně. Nejtragičtějším rokem ve sledovaném období byl rok 2004, kdy při požárech zemřelo 27 osob. Z pohledu počtu zraněných došlo k meziročnímu nárůstu o 25 zraněných. Smutné prvenství ve sledovaném období získal rok 2023, a to v počtu 194 zraněných osob.

Počet požárů přepočtený na 10 tisíc obyvatel byl v mezikrajském srovnání 2. nejvyšší.

Počet požárů v Jihomoravském kraji v roce 2024 byl ve srovnání s ostatními kraji 5. nejvyšší. Nejvíce požárů bylo zaznamenáno ve Středočeském kraji (2 670), nejméně v Karlovarském kraji (749 požárů). V přepočtu v Jihomoravském kraji připadlo na 10 000 obyvatel 14,8 požárů, což byla mezi kraji 2. nejnižší hodnota. Nejméně požárů bylo ve Zlínském kraji (13,6 požárů na 10 000 obyvatel), nejvíce naopak v kraji Karlovarském (25,7 požárů na 10 000 obyvatel).

Graf 2.43 Přímé škody a uchráněné hodnoty při požárech v Jihomoravském kraji

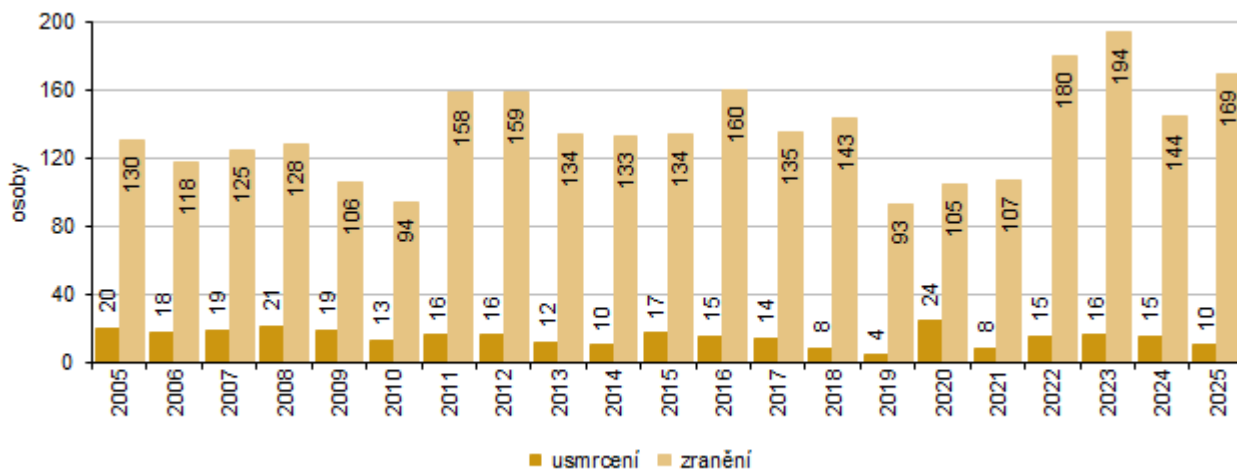


Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

Počet usmrcených v přepočtu na jeden tisíc požárů byl při mezikrajském porovnání 5. nejnižší.

Méně příznivé pro Jihomoravský kraj bylo porovnání škod na zdraví. Počet zemřelých při požárech v kraji byl 2. nejvyšší, nelichotivé prvenství připadlo Praze a Středočeskému kraji, kde při požárech zemřelo 14 lidí. Počet zraněných při požárech byl mezi kraji 3. nejvyšší. Přepočteme-li počet usmrcených na 1 000 požárů, pak požáry s nejtragičtějšími následky byly v roce 2025 v Královéhradeckém kraji – na tisíc požárů připadlo 8,9 usmrcených. V Jihomoravském kraji tato hodnota dosáhla 5,5 usmrcených a v mezikrajském srovnání byla 5. nejnižší.

Graf 2.44 Škody na zdraví při požárech v Jihomoravském kraji



Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR